

KELEIVIS

THE TRAVELER — LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Prenumerata. Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams — 1 year \$7.00
pusei metų — 6 months .. \$4.00
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
(Except for two weeks in July)
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 8

"Keleivio" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1972 METU VASARIO - FEBRUARY 22
Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro numerio kaina 20 centų

68-TIEJI METAI

Pirmieji Nixono žingsniai raudonoje Kinijos žemėje

Vėsus, bet mandagus sutikimas. Gerų linkėjimų kalbos. Nežinomo turinio pasitarimai. Užsienio reakcija.

Kaip optimistai sako, praėjusią sekmadienį 10:28 val. turėjusi prasidėti nauja mūsų pasaulio politinė era. Mat, tą valandą pirmą kartą Amerikos prezidentas pastatė koją Kinijos sostinėje Pekinge. Tai įvyko po 21 metų neapykantos ir jokių oficialių diplomatinių santykių nebuvimo. Ar šios šviesios pranašystės tikrai įvyks, dar tenka labai abejojti ir ilgai laukti, bet pradžia, vėdanti į šviesą ar dar didesnę tamsą, vistiek padaryta.

Kaip korespondentai pažymi, kolkas reikšmingiausias istorinis įvykis yra tas, kad prez. Nixonas, Mao Tse-tungas ir Chou En-lai sveikindamiesi padavė vieni kitoms rankas ir jas pakratė, nors tos rankos buvo ir nevienodai šiltos.

Prez. Nixoną ir jo žmoną išlipusius iš Boeing 707 lėktuvo, pasitiko Kinijos premjeras Chou En-lai, užsienio reikalų ministras Chi Peng-fei ir keletas žemesnių pareigūnų. Stovėjo išsikišę, su 360 karių garbės sargyba, kurią sudarė lygiomis dalimis armijos, laivyno ir aviacijos atstovai. Nebuvo jokios pašalinės publikos, jokių minios sveikinimo šūkių, kaip kitais atvejais, kai atvyksta Kinijai draugiškos šalys. Sakoma, toks šaltas mandagus Nixono sutikimas buvo dėl to, kad JAV su komunistine Kinija neturi diplomatinių santykių, tai kinai nėra įpareigoti kelti kokias nors ovacijas. Žinoma, buvo sugroti Amerikos ir Kinijos himnai ir atlikti kiti mandagumo formaliai, nors Nixoniui ir nebuvo priesta raudono kilimo.

"Neseniai miręs Sovietų Sąjungos maršalas Matvejus Zacharovas, 73 m. amžiaus, ilgą laiką buvęs generalinio štabo viršininkas. Urna su jo pelenais įmūryta Kremliaus sienoje. Tokia garbė suteikiama tik labai pasižymėjusiems asmenims."

ri diplomatinių santykių, tai kinai nėra įpareigoti kelti kokias nors ovacijas. Žinoma, buvo sugroti Amerikos ir Kinijos himnai ir atlikti kiti mandagumo formaliai, nors Nixoniui ir nebuvo priesta raudono kilimo.

Tiesa, aerodrome mirgėjo didelis plakatas, kuris skelbė šūkį: "Viso pasaulio proletarai ir prispaustieji žmonės ir prispaustosios tautos, vienykitės!"

Prezidentas su žmona Chou En-lai limuzinu su už dangstytais langais buvo nuvežti į už 18 mylių esančią rezidenciją. Pakelyje taip pat nebuvo stebėtosios arba sveikinančios minios.

Pažymėtina, kad Kinijos žinių agentūra apie Nixono numatytą atsilankymą buvo ankščiau gana trumpai pranešusi, nedarydama iš to jokios sensacijos. Ir apie patį atvykimą pranešė pavėluotai ir daugiau užsieniui nei savims skirtose žiniuose.

Nors sutikimas buvo ir šaltas, bet vėlesni įvykiai rodo, kad abi šalys stengiasi kuo daugiau laiko skirti pasitarimams ir savo pažiūrų bei nuomonių išklostymui. Tik pirmąją svečiavimosi dieną prezidentas jau turėjo kelis pasitarimus su Chou En-lai ir po penkių valandų buvo priimtas paties Mao Tse-tungo. Pirmąją dieną buvo suruošta ir puota, kurioje kelti tostai už būsimą geresnį susipratimą.

Prez. Nixonas savo kalboje brežė apie tautų geresnį susipratimą, jo pacyti labai ir pasaulio taikai. Esą, nė viena tų tautų neišsivadė ir neišsivadės savo pagrindinių principų, bet jos abi, nors ir skirtingais keliais, galinčios eiti į tą patį tikslą — žmonijos gerovę ir taiką. Taigi, tegyvuojas Mao Tse-tungas, Chou ir visi kiniečiai tauta!

Atitinkamai taikiai bei mandagiai nukalbėjo ir Kinijos vadai.

Kas buvo kalbėta pasitarimuose, neskelbia nei Kinijos, nei JAV vyriausybės atstovai. Žinoma tik tiek, kad Chou pasiūlęs Nixoniui tiesiai ir atvirai kalbėtis visais rūpimais klausimais. Jie gali liesti Vietnamą ir Indokinijos erdvę aplamai, Korėją, Taiwaną, Pakistaną ar diplomatinių santykių užmezgimo reikalą. Tų pasitarimų rezultatai paaiškės tik žymiai vėliau.

Užsienio reakcija į šiuos vusių priešininkų susitikimą ir pasikūždėjimą gana įvairi.

Tautinės Kinijos (Taiwan) vyriausybė tuoj pat priėmė rezoliuciją, kuria Nixono kelionė pas Mao yra labai griežtai smerkiama ir laikoma beveik laisvės išdavimu.

Sovietai pakartotinai pagraudeno, kad kiniečiai ir amerikiečiai nesutartų slapto biznio prieš Sovietų Sąjungos interesus ar saugumą. Jie Nixono viešnagę dar ižiūri ir jo pastangas suskaldyti bendrą komunistinį frontą.

Indira Gandhi pareiškė, kad Indija, nors ir nesikranta geresnių santykių su JAV-mis, bet nesileisianti dviejų susitarusių didžiųjų politinių galybių spaudžiamai ir ves savo nepriklausomą politiką.

Japonija taip pat kiek nervinasi, nes JAV ir Kinijos santykių pagerėjimas gali atsiliepti ir jos politinei linijai. Ypač dėl to, kad Japonija yra nusiginklavusi ir labai priklausoma nuo JAV gynybinio lietsargio. Ji amerikiečių politika, jau beveik nurašiusi Taiwaną, kelia ir Japonijos nepasitikėjimą.

I Nixono ir Kinijos komunistų vadų susitikimą gana optimistiškai žiūri popiežius, kuris čia nori matyti žingsnį į pasaulio taiką ir teisingumą.

Deja, kol kas dar negalėtume reikšti tokio praskydusio optimizmo, kokį jau plepa dauguma Amerikos politikierių ir sensacijų gaudančių žurnalistų.

Vliko pirmininkas Europoje

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas dr. J. K. Valiūnas vasario 17 d. išvyko į Europą. Jam nesant, Vliko pirmininkas pareigas eina vicepirmininkas J. Audėnas.

Mirė dailininkas V. Remeika

Vasario 13 d. Montrealy mirė dailininkas Vytautas Remeika. Jis buvo gimęs 1930 m. Radviliškyje. Jau eilę metų V. Remeika dalyvavo lietuvių ir kanadiečių parodose ir buvo gerokai iškylęs. Jis yra surengęs ir savo vieno kūrinio parodą.

Šiuo metu Izraelis vykdo didelio masto karinius manevrus iš arabų atimtos teritorijos. Dalyvauja sunkieji pabūklai, tankai ir aviacija. Tai lyg ir atsakymas į Egipto grasinimą pradėti karą okupuotoms teritorijoms atsiimti.

Zigmas Toliušis šitaip Sibire prie Angaros upės kuria komunizmą. Nepriklausomoje Lietuvoje Z. Toliušis buvo žymus advokatas, visą laiką Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjungos centro komiteto narys, o M. Slezevičiui mirus, jos pirmininkas, vienas iš įvykių seimo narių, įvairių organizacijų veikėjas, geros širdies ir visiems paslaugus žmogus. Komunitai jį persekiojo visą laiką. Buvo suėmęs pirmosios okupacijos metu, vėliau, antrą kartą okupavę Lietuvą, vėl jį iškėso į kalėjimą ir, kelerius metus ten palaikę, ištrėmė 10 metų į Sibirą "komunizmo statyti". Iš ten grįžo palaužtos sveikatos ir gyveno Kaune, nuolat enkavedistų sekamas. Mirė 1971 m. rugsėjo 12 d. sulaukęs 81 metų amžiaus.

Dail. V. Vizgirdai paskirta premija

Šiomis dienomis LB New Yorko apygarda Kultūros Židiny surengė Didžiąją dailės parodą, kurioje dalyvavo kelios dešimtys dailininkų. Komisija, kurią sudarė dailininkai Vytautas Ignas, Elena Kepalaitė ir Kazimieras Žoromskis, pirmąją premiją paskyrė bostoniškui dailininkui Viktorui Vizgirdai.

Sveikiname! Paroda bus atidara iki vasario 27 dienos.

Sovietai žada mokėti senų skolų

JAV-bės Sovietų Sąjungai Antrojo pasaulinio karo metu davė milžinišką pašalpą ir dar paskolą. Be tos paramos vokiečiai būtų sovietus visiškai sutrynę.

Bet skola iki šiol negrąžinta. Derybos dėl grąžinimo nutrūko prieš 12 metų, ir tik dabar Sovietų Sąjunga pareiškė norą derybas tęsti. Ji siūlo grąžinti tik \$300 mil., nors JAV-bės paskolino net \$12.6 bil., ir reikalauja sugrąžinti tik \$800 mil.

Baigėsi Pacifico uostų streikas

Pacifico pakrantės 24 uostų 15,000 krovėjų, streikavusių 135 dienas, sugrįžo į darbą. Jie laimėjo \$1.12 valandinį priedą ir garantuotą minimalų savaitinį uždarbį.

Sen. Ted Kennedy pastarosiomis dienomis lankėsi Bengalijoje, ten buvo labai iškilmingai sutiktas ir pareiškė, kad grįžęs rūpintis, kad JAV-bės pripažintų Bengaliją.

Audra daug ką išvarė iš namų

Šeštadienį Mass. siautė tokia audra, kad Atlanto pakrasty daugiau nei tūkstantio namų gyventojai turėjo bėgti iš savo gyvenviečių, nes bangos pakilo net 15 pėdų ir užliejo krantą. Ypač nukentėjo Revere, Scituate, Hull ir Nahant vietovės. Sakoma, kad tokios audros nėra čia buvę per kelias dešimtis metų. Padaryta apie 10 milijonų dolerių nuostolių.

Anglijoje susitarta su angliakasiais

Didž. Britanijos 280,000 angliakasių vadai susitarė su valdžia ir paraginę angliakasių grįžti į darbą. Jie pradėjo streikuoti sausio 9 d. Šį trečiadienį angliakasiai balsuos, ar sutartį priimti.

Šeštadienį pirmą kartą po 6 savaitių namų savininkai gavo anglių, bet dar užtruks gal ir mėnesį, kol jų bus galima gauti pakankamai.

Pagal sutartį, angliakasiai gaus 20% atlyginimo pakėlimą.

Kaip žinoma, Anglijoje anglies kasyklos priklauso valdžiai.

Sovietų S-gos žemės ūkio krizė

I Maskvą buvo suaukti visų 15 respublikų partijos ir vyriausybės atstovai pasitarti sunkios žemės ūkio padėties reikalu.

Zinovai sako, kad žieminių kviečių pernai teprikulta tik 40% numatyto kiekio. Šių metų sausio mėn. šalčiai sunaikinę apie 30% žieminių javų pasėlių.

Nutildys ir laisvojo radijo žodį

Sen. Fulbrightas siūlo patalpinti ir antikomunistinius radius į "šaltojo karo kapus". Tai spres kongresas.

Vadinama "naujoji" JAV politinė linija — siekimas geresnių santykių su komunistiniais blokais — atitinkamai atsiliepia ir pavergtų tautų kovoje dėl išsilavinimo. Čia dar kartą pasitvirtino tiesa, kad svetimųjų parama net ir kovoje dėl laisvės bei teisingumo nedera per daug pasitikėti, nes ji teikiama ne idealistiniais, o savanaudiškais sumetimais.

Jau esame skelbę, kad nuo

Pagavo sovietų šnipą

JAV-bių policija sugavo Jungtinių Tautų tarnautoją rusą Valerijų Markelovą su slaptais naujai projektuojamo laivyno lėktuvo F-14A planais.

Markelovas tuos dokumentus gavo iš bendrovės inžinieriaus, bet šis tai padarė su FBI žinia. Mat, kai Markelovas jį kreipėsi, tų dokumentų prašydamas, inžinierius tai tuoj pranešė FBI.

Idomu, kad Markelovas tam inžinieriui parūpino net nedidelį kopijavimo aparatą ir foto kamerą.

Už \$100,000 užstatą Markelovas paleistas iki teismo. Jam gresia 10 metų kalėjimo. Tai jau kelintas sugautas sovietų šnipas, tarnavęs Jungtinėse Tautose.

Rumunai sušaudė sovietų šnipą

Sausio mėnesį Rumunijos teismas nuteisė karinės igulos viršininką ir parlamento narį generolą Ioną Serbą sušaudyti už šnipinėjimą Sovietų Sąjungai.

Rumunijoje ir sovietų diplomatai turi tik tokias pat teises, kaip ir Vakarų valstybių. Sovietų bloko kariniai atstovai neleidžiami į rumunų karines įstaigas, todėl sovietams tenka ir tenai ieškoti šnipų.

Unijos prieš Nixono ūkio politiką

ALF-CIO vykdomoji taryba, posėdžiavusi Miami Beach, Fla., pareiškė, kad dabartinės administracijos ūkio politikos metai bus geri tik turtuoliams, bet ne prastiems žmonėms.

Taryba smerkia prezidentą ir kongresą už mokesčių sumažinimą turtuoliams ir biznio bendrovėms.

nutraukė savo finansinę paramą visiems Laisvės komitetams ir jų veikėjams paleido "į pensiją". Dabar toks pat pavojus gresia ir iki šiol veikusiems Radio Free Europe bei Radio Liberty, kurių įvairiom kalbom skelbiamas tiesos ir laisvės žodis smelgėsi pro geležinę uždangą.

Senatoriaus Fulbrighto cinišku išsireikimu. "Ir šitiem radijam turi būti surasta vietos šaltojo karo kapuose, kur guli ir kitos jo liekanos..."

Šitaip šiandien laisvė ir tiesa parduodama už vadinamąją "taiką" — laikiną saugumą ir pagerėjusį biznį.

Jei kongresas minėtiem radijam nepaskirs lėšų, tai jie bus nutildyti, kaip to sovietai jau seniai reikalauja. Bus atleista ir apie 2,600 jų darbuotojų, gaminusių kasdieninę programą ar tvarkiusių techninę transliacijų dalį.

Šių radijų tarnybai iki šiol buvo skiriama apie 36 mil. dolerių per metus. Bet dabar tu fondu belikę vienai ar porai savaitių, jeigu jie nebus atnaujinti. Bet visais atvejais nesitikima, kad tie radijai, jei dabar ir nenutildyti, galės kalbėti ilgiau negu vienerius metus. O tada už geležinės uždangos tebus girdima tik viena — pavergėjo teisybė.

Šių metų sausio mėn. JAV

Nepalio karalius Mahendra, 51 metų amžiaus, mirė sausio 31 d. Jis karaliavo 15 metų. Nepal karalystė yra Himalajų kalnuose tarp Indijos ir Tibeto. Jos ribose yra aukščiausias mūsų žemėje Everesto kalnas, 29,000 pėdų aukščio. JAV aukščiausias kalnas McKinley Aliaskoj tērta tik 20,000 pėdų. Nepalio valstija turi 11 mil. gyventojų, nors jos teritorija vos porą kartų didesnė už Lietuvą. Mahendrai karaliaujant, Nepal tapo konstitucine monarchija 1959 m., bet Mahendra netrukus paleido parlamentą, uždraudė partijas ir aukščiausią valdžią pasiliko savo rankose.

Ar nereikėtų kiek panaujinti Vasario 16-ja?

Vasario 16-sios sukakties minėjimai jau kone visur pasibaigę. Dabar plaukia korespondentų aprašinėjamai, kur ir kaip ta šventė buvo atšvęsta. Bet ir be tų žinių, mes galėtume pateikti beveik tikslų tų minėjimų programos vaizdą, nes jis mažai kuo skiriasi nuo pernykščio, užpernykščio ir dar ankstyvesnio. O jo rėmai beveik visada yra tie patys: pamaldos, iškilmingas susirinkimas, sveikiniai, pagrindinis kalbėtojas ir pabaigai — dar keletas trumpinių meninės programos.

Pagrindinis kalbėtojas dažnu atveju nupasakoja tik jau daug kartų girdėtus ir kiekvienam žinomus istorinius faktus: kad Lietuva buvo paversta caro Rusijos, kad 1918 m. vasario 16 d. paskelbė savo nepriklausomybės atstatymą, kad vėliau buvo paversta bolševikų, dar vėliau paversta nacių vokiečių ir dabar paversta.

Kas tokį programos modelį nustatė ir jį užsaldė, nežinome, bet jis yra tarytum visiems privalomas. Minėjimų rengėjai ne nepagalvoja, kad tokia metinė proga reikėtų surengti vis ką nors naujo turinio ir formos atžvilgiu. Juk galėtų būti ir didingasis koncertas, ir vaidinimas ar literatūrinis montažas, ir svaresnės minties kalbėtojas, ir dar daug kas kita, kas patrauktų daugiau minėjimo dalyvių.

Bet tam reikia ruošti kelis mėnesius iš anksto, o dabar šventės organizatoriai pradeda rengtis tik prieš porą savaitę ar net prieš savaitę. Dėl to ir ta didžioji šventė darosi lyg kažkokia "valdiška pareiga", nors ji turėtų ilgą laiką atsiliepti žmonių širdis.

Dėl to ir jaunimo minėjimuose būna tik tiek, kiek jo dalyvauja programoje, po kurios jis skubiai išnyksta iš salės ir visiškai neklauso jokio "pagrindinio kalbėtojo".

Taigi, ar ne geriau būtų net mažesnėse kolonijose vietoje "įsitaisiusių kalbėtojų" kvietis žodžio menininkus, aktorius su atitinkama programa? Ar nevertėtų bandyti Vasario 16-ją paversti kiek galima daugiau jaunimo švente, kur jaunimas ne tik programoje, bet ir viso įvykio organizavime daugiausia dalyvautų? Pagaliau ir pats tasai pagrindinis kalbėtojas turėtų būti jaunosios kartos intelektualas, šviesios ir naujos minties nešėjas, o ne jau girdėtų atsiminimų pasakotojas.

Tai tik kelios užuominos. Bet mes siūlytume jau dabar bent pasvarstyti, ką darysime kitų metų Vasario 16-ją, kad nepakartotume, kas jau kelis kartus buvo.

Sibire badu mirę profesorius

(Prof. V. Vilkaičio mirties 30 metų sukakties proga)

Prof. dr. Vincas Vilkaičius

Tedarbuojas, kas tik gali. Naudai vargdienų. Teapšviečia laimė šali Vargo ir skausmų. Tegyvuoja idealai Laisvės ir šviesos. Tegul žino mūs spaudėjai, Kad šviesa užstos. Nauji metai, nauji metai, Štai jau jie čionai! Sveikos, sesės ir broliai Ir visi draugai!

Velionis V. Vilkaičius gamtos mokslus pradėjo studijuoti Petrapilio universitete ir tęsė Berlyno universitete, kur gavo daktaro laipsnį. Jis buvo pirmasis Lietuvoje botanikos (augalų mokslo) daktaras, augalų ligų tyrinėtojas. Kaip tos srities įžymus mokslininkas, jis yra net ir į senienai baigtą lietuvių sovietinę enciklopediją įtrauktas.

V. Vilkaičius profesoriavo Dotnuvos Žemės ūkio akademijoje, eilę metų buvo jos rektorius. Jo pastangomis ten užveistas šilkvabalių ūkis, augmenijos apsaugos stotis ir kt. Jis yra parašęs savo specialybės mokslinių straipsnių žurnaluose ir atskirai išleistų veikalų.

Komunistų suruoštos žmonių medžioklės 1941 m. birželio mėnesį daugiau nei 34,000 aukų tarpe buvo ir prof. Vincas Vilkaičius su žmona ir dviem vos kelerių metų vaikais.

Jie buvo pasiūti, kaip jau minėta, į tolimiausią šiaurę,

kur vasario mėn. vidutinė temperatūra yra -28 laipsniai F., o vasarą tik 48 laipsniai F. šilumos, kur šala 8 mėnesius, kur didelėje upėje ledo storis siekia 8 pėdų, kur naktis tęsiasi 2 mėnesius.

H. Tautvaišienė, kuri komunistų taip pat buvo nutremta į Trofimovską, kur net žiaurieji carai neturėję vyru, o ką jau bekalbėti apie moteris ir vaikus, savo kančių aprašyme "Tautų kapiynas Sibiro tundroje" (tą knygą išleido Amerikos Liekuvių Socialdemokratų S-gos Literatūros Fondas, 2,000 egz., jau išparduota) mini ir V. Vilkaičio bei jo šeimos likimą. Ji rašo:

"Dotnuvos Žemės ūkio Akademijos rektorius prof. V. Vilkaičius dirbo tundroje prie samanų rinkimo. Prieš poliarnėms naktims pradedant, jis ir jo šeima, žmona (pedagogė), 12 m. amžiaus sūnus ir 8 m. duktė, buvo pasiūti saugoti sūdytų žuvų statinių. Sandėlis buvo už kilometro nuo naujai pastatytos sodybos. Ten buvo vieniša iš lentų sukalta pašiūrė iki pusės smėlyje — samanų sargo buveinė.

"Direktorius buvo žadėjęs ateityje įrengti prof. Vilkaičio vadovaujamą šiltnamį Trofimovske, bet tas pats direktorius nepasirūpino, kad profesorius išliktų gyvas.

Profesorius taip pat mirė bado mirtimi, besistengdamas jam priklausančių duonos gabaliukų išlaikyti savo vaikų gyvybę. Jis mirė cingos susuktas šanariais, utėlių suestas. Žuvį saugodami, Vilkaičiai negalėjo jėga pasinaudoti savo ir savo šeimos gyvybei išlaikyti. (Mūsų pa-braukta. Kel. red.).

"Kankinio profesoriaus šanariai buvo jau sustingę, bet jis dar su viltimi kalbėjo apie paskutinę svajonę. — kad cingos susuktam, dežen patalpintam leistų jam grįžti į savo tėvynę.

"Šiautėjo vidutinė sniego audra, kai prof. Vilkaičio palaikus nutempė į kapių vietą ir paguldė sniege prie kitų nukankintų vergų. Tautiečiai išprašė iš direktoriaus lentų profesoriaus karstui..."

"Sešeriems metams pralinkus, pakrikusi nervais, cingos žaidžiu nukankinta, Jakutske mirė prof. Vilkaičio žmona."

Panašus likimas buvo ir tūkstančių kitų lietuvių ir milijonų kitų tautų žmonių, kuriuos komunistai ištrėmė į Sibiro vergų darbus.

Tokio likimo laukia dar ir šiandien daugybė mūsų tautiečių ir kitų Sovietijos žmonių, uždarytų vergų darbo stovyklose.

Jų tarpe ir Simas Kudirkas.

Visa tai dera gerai prisiminti ypač šiuo metu, kada laisvajame pasaulyje gyvenantys lietuviai mini Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Tada visiems dar labiau turės išryškėti, kokia brangi vertybė yra laisvė ir kokia neatperkamai baisi skriauda tautai padaryta tų, kurie ją atėmė.

2-tis

Net komunistai nebegali pakešti komunistų

Jau buvo rašyta, kad Latvių socialdemokratų Svedijoje leidžiamas laikraštis "Brivība" paskelbė Latvijos 17 komunistų partijos narių pagalbos prašantį raštą, skirtą Rumunijos, Jugoslavijos, Prancūzijos, Austrijos, Ispanijos ir kitų kraštų partijoms, o taip pat žymiesiems komunistams Aragonui ir Garodui. Jis pateko į švedų V. Vokietijos ir kitų kraštų spaudą.

Kodėl jie kreipėsi į Vakarus?

Jie atsako, kad dėl to, — "jog nerandame kito kelio atkreipti dėmesį į veiklą bei įvykius, teikiančius didelę žalą komunistiniam judėjimui, marksizmui - leninizmui, mūsų ir kitoms mažoms tautoms".

Rašte paliestais klausimais visa eilė latvių komunistų buvo kreipėsi į vietos partines organizacijas, net ir į Sovietų Sąjungos Centro Komitetą, bet, užuot gavę pritarimo, susidūrė su represijomis.

"Mes ne oportunistai, mes kentėjome kalėjimuose..."

Rašto autoriai pasisakė esą ne oportunistai, nei "kairieji" ar "dešinieji". Jie esą komunistais 25-35 metus ir ilgiau. Jie pažymėjo: "Mes tenorime gero socializmui, marksizmui - leninizmui, visai žmonijai".

Visi jie gimę Latvijoje, dauguma jų, kaip jie teigia, "kentėję buržuazinėje Latvijoje", buvę kalėjimuose ar buvę ištremti. Visi jie kovoję už komunistinę santvarką Latvijoje ir, "jai atsiradus, jie aktyviai veikė tos santvarkos naudai".

"Leninizmas — didžiarsiško šovinizmo priedanga"

Tie komunistai laiviai, komunistinę santvarką Latvijoje įvedus, palapsniui nusivylę, nes, jų žodžiais, "leninizmas pas mus virto didžiarsiško šovinizmo priedanga". Pradžioje tie komunistai manė, kad tai buvusios paskirų vadų klaidos, tačiau laikui slenkant jie įsitikinę, kad didžiarsiškasis šovinizmas esąs "apgaltota Sovietų Sąjungos kompartijos kryptis, kad mažųjų tautų toj sąjungoj prievartinė asimiliacija laikoma vėnu iš svarbiausių uždavinių krašto vidaus valdyme".

Naujieji kolonistai ir tautybių asimiliavimas

Pasak rašto autorius, antrajam pasauliniam karui pasibaigus, Sovietų Sąjungos kom. partijos Centro Komiteto vadai buvo pasiryžę visiems laikams įsitvirtinti Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje, ir dėl to jų "vestojį kryptis buvo: tas sritis prievartos būdu apgyvendinti rusais, gudais ir ukrainiečiais. Tuo tarpu latviai, lietuviai ir estai, kaip ir kitos mažos tautos Sovietų Sąjungoje, pradėtos asimiliuoti neatsižvelgiant į tai, kad tokia politika aiškiai prieštarauja marksizmo - leninizmo dėsiniams".

Seka visa eilė pavyzdžių, kaip komunistai pažeidžia marksistinius dėsnius, kaip kolonizuojamas, rusinamas kraštas, kaip visose ūkio, kultūros bei kitose srityse įsigali rusai-atvykėliai ir taip vis smukdomas, šalinamas latvių elementas. Pateikiami ir statistiniai duomenys, kurie byloja apie liūdną padėtį, pvz., kad latvių Latvijoje 1970 m. likę 57%, gi sostinėje Rygoje — vos 40%.

Sovietų KP CK Prezidiumo 1953 m. nutarimas

Buvęs Latvijos KP pirmasis sekretorius bei Sovietų Sąjungos KP CK narys Janis Kalnberzinis 1953 m. birželio 22 d. priminė Sov. S-gos kom. partijos CK Prezidiumo 1953 m. birželio 12 d. nutarimą, kuriuo buvo pasisakyta prieš tautinės politikos iškraipymą tautinėse sovietų respublikose, nurodant, kad vadovaujančioms vietoms reikia paruošti vietos tautybės žmones bei atskauti tuos, kurie nemoka vietos kalbos, kad susirašinėjimo respublikoje kalba privalanti būti gimtoji kalba.

Tas pats Kalnberzinis toliau pažymėjo, kad Latvijos kom. partijos CK ir Min. Taryba, Maskvos spaudžiami, iki šiol grubiai pažeidę "lenininį tautybių politikos dėsni".

Iškilo atėjūnai, šalinami vietos žmonės

Latvių komunistai savo rašte teigia, kad daugelis partinių bei valdžios vadovų prisidengdami tariamu budrumu, pareiškė nepasitikėjimą vietiniams kadrams ir į vadovaujančias vietas parinko ne vietos žmones, bet tokius, kurie nemoka latvių kalbos bei nepažįsta vietos sąlygų. Todėl Latvijos kom. partijos CK-te iš bendro darbininkų skaičiaus bėra vos 42% latvių. Panašiai ir įvairiuose partijos organuose. Rygos miesto komitete skyrių vedėjų tarpe nėra nei vieno latvio, o iš 31 instruktoriaus latvių tėra du. Rygos komunistų tarpe latvių beliko 18%.

Sovietų CK Prezidiumo nutarimo nesilaikymą bei tautybių politikos pažeidiną priminė ir toks ištikimas Maskvai komunistas, kaip CK Prezidiumo Maskvoje narys Arvids Pelšis.

Kolonizacija vykdoma visu smarkumu

Tie 17 komunistų pripažino, kad tas 1953 m. nutarimas dėl pažeidimų buvęs vienintelis po Lenino mirties. Ar to nutarimo laikytasi? Tik laikinai, nes paskui vis su smarkumu pradėtas vykdyti krašto rusinimas. Pirmuoju uždaviniu buvo kuo daugiau į Latviją (bei kitas Baltijos respublikas) perkelti rusų, gudų, ukrainiečių.

Tam vyksmui spartinti ne tik Latvijoje, bet ir kitose respublikose šalia kom. partijų CK-tų buvo sudaryti vadinamieji organizaciniai biurai (Orgbiuro). Jie turėjo uždavini — ne tik prižiūrėti CK veiklą, bet ir aplamai vykdyti politiką respublikose.

Tie maskviniai "oberkomisarai" žiūrėjo, kad visos vadovaujančios raktinės vietos partijoje bei valdžioje atitektų atvykėliam-rusam. Jiem buvo ir tebėra teikiamos įvairios lengvatos (pvz., paskiriant butus).

Toliau pasakojama, kaip Latvijos ūkis šliejamas prie Maskvos ūkio, steigiamos sąjunginės reikšmės įmonės, gabenami specialistai, pati gi gamyba gabenama į Rusiją...

I Rygą kasmet atvyksta ir pastoviai joje įsikuria po 25-35,000 naujų kolonistų. Kai visų gyventojų Latvijoje skaičius pakilo daugiau kaip dvigubai, tai pačių latvių krašte 1959 m. buvo 62%, o 1970 m. — jau tik 57%.

Latvijos laukia Karelijos, Kazachstano likimas?

Latvijos senieji komunistai nurodo, kad tokios rusų vedamos politikos galutinės išvados pavyzdžiu gali būti buvusioji Karelijos sąjunginė respublika, kurios jau... nebėra. Ji panaikinta dėl to, kad vietos gyventojai nesudarė pusės visos respublikos gyventojų. Dabar Karelija įeina į Rusijos Federacijos respublikos sudėtį. Esą, toks pat likimas laukia Kazachijos ir Latvijos respublikų.

"Nezinome, ar jus paveiks Kremlius..."

Rašto pabaigoje 17 Latvijos komunistų klausia: "kodėl mes apie tai Jums rašome ir ko iš Jūsų prašome?"

Jie vėl primena, kad komunistų veiksmai neatitinka žodžiams, praktika skiriasi nuo gražios teorijos.

Jie įsitikinę, kad komunistai faktus pateikia tendencingai, melagingai, kad visos partinės konferencijos, suvažiavimai ar mitingai — tai iš anksto paruošti spektakliai ir jų tikslas — vaidinti "demokratiją". O jei kas prieštarauja partijai, tai toks drąsuolis metamas iš tarnybos, suimamas, persekiojamas, jis patenka į kalėjimus, stovyklas ir kartais išnyksta be jokios žinios.

Aišku, jie pažymi, kad tokiose sąlygose partiniuose susirinkimuose negali būti jokių diskusijų.

Jie rašo: "Jūs dar ne apie viską, kas vyksta pas mus, žinote, ir todėl Jums pateikėme faktus".

"Mes žinome, — toliau teigiama, — kad Jums lengva paveikti sovietų kom. partijos vadus. Juk jie veikia, ir jėgą atsižvelgdami, ir tik jėgą jie pripažįsta." Auptoriai baigia šiais žodžiais:

"Mes žinome, kad tenka skaitytis ir su užsienio, komunistų partijos nuomone... Mes nežinome, kaip būtų galima paveikti Kremliaus vadus. Tačiau, jei jie nesiliaus nedelsiant stabdyti tokią jų veiklą, teks juos be pasigailėjimo demaskuoti ir boikotuoti, nes dabartinė jų vadų politika yra pragaistinga viso pasaulio komunistiniam judėjimui".

(ELTA)

SLA RINKIMAI KOVO MĖNESI

SLA Pildomosios Tarybos rinkimams yra skiriamas šių metų visas kovo mėnuo — pradedant to mėnesio 1 d. ir baigiant 31 d.

Įvykdžius kuopose balsavimą, jų duomenys yra surašomi į tam tikras turimas blankas, kurios kartu su balotais turi būti prisiųstos centrai ne vėliau kaip 1972 m. balandžio 5 d.

SLA nariai renka: prezidentą, viceprezidentą, sekretorių, išdininką, du išdo globėjus ir daktarą kvotėją.

Visi šie Pildomosios Tarybos nariai yra renkami kuopų susirinkimuose slapto balsavimu. Kiekvienas Susivienijimo balsuojantis narys gauna susirinkime balsavimo balotą su kandidatų vardais ir pavardėmis. Balsuotojų užpildytus balotus su renka kuopos susirinkime išrinkta balsavimo komisija, kuri, balsus suskaičiavusi, praneša duomenis susirinkimui.

Kuopų sekretoriai yra įpareigoti deramai užpildyti balsavimo pasekmių raportą blanką, o kuopų valdybos yra įpareigojamos balsavimus prižiūrėti, kad jie būtų vykdomi pagal SLA konstituciją.

Paduotieji balsai ne pagal konstituciją ar prisiūstą SLA centran po 1972 m. balandžio 5 d. nebus įskaitomi į balsavimo duomenis.

Visi SLA nariai yra prasiūsi šiuose rinkimuose dalyvauti.

SLA Pildomoji Taryba

Praeitų metų gruodžio mėnesį buvo SLA tarybos nominaciniai rinkimai. Komisija (Antanas Gustas, Antanas Jurgėla ir Liucija Spe-

KANDIDATAI

rauskie) sausio 24-26 dienomis patikrino jų duomenis. SLA organas Tėvynę paskelbė komisijos protokolą. Jis rodo, kad iš 83 kuopų balsavo 1,211 narių.

Gavo balsų: į pirmininkus kandidatuoja P. Dargis — 1,152, į vicepirmininkus A. Čaplikas — 1,029. J. Kapočius — 79, J. Daugėla — 32, į sekretorius A. Budreckis — 1,128, P. Jonuška — 49, į išdininkus E. Mikužytė — 991, J. Stukas — 130, į išdo globėjus S. Briedis — 833, J. Milerytė — 791. A. Suškauskas — 280, M. Bayoras — 231, į daktarus kvotėjus dr. S. Biežis — 1,090, dr. V. Žiogas — 37.

Tų, kurie gavo po kelis ar keliolika balsų, čia nemini-me.

Kaip matome, dauguma balsų paduota už dabartinius tarybos narius.

Lietuviai ir žemaičiai, ar galvijai esame? Argi tėvė-kos kalbos niekad nebmokė-sime?

D. Poška

KAS SKAITO RAS,
KAS DUONOS NEPRASO.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPRIEKIA.

KAS GIRDĖTI NEW YORKE

VLIKO SAMATA TIK \$54.000

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdis įvyko š. m. vasario 4 d. New York'e. Svarbiausias darbotvarkės klausimas buvo 1972 m. samata. Vliko Valdyba buvo paruošusi samatos projektą ir jį perdavusi Tarybos samatos komisijai, kurią sudaro pirmininkas J. Pažemėnas ir nariai L. Virbickas ir P. Dulevičius. Projektas prieš kelias dienas drauge su Vliko Valdybos atstovais J. Audėnu ir J. Valaičiu buvo aptartas komisijos.

Vliko Taryba priėmė samatą be sunkumų. Bendroji išlaidų suma siekia \$54,760 (1971 m. buvo išleista — \$50,870). Samata padidėjo, svarbiausia, dėl dviejų priežasčių: išlaidos numatomiems Vliko leidiniams nuo \$2,283.14 padidėjo iki \$6,600.00, be to, patalpų nuomai skirta \$1,500 bei persikėlimo išlaidoms \$300.

Vlikui devynerius metus nereikėjo samdyti atskiros patalpos, nes jis buvo įsikūręs Lietuvos Laisvės Komiteto, Free Europe remiamo, patalpose.

L. L. Komitetui teiktoji parama nuo š. m. sausio 1 d. nutraukta. Todėl Vlikui dar prieš gegužės 1 d. teks persikelti į naujas patalpas.

Samata atskirais skyriais yra tokia: bendrajai veiklai (čia įeina ir patalpų nuoma) numatyta \$7,760.00 (pernai išleista \$5,164.74), leidiniams su Eltos biuleteni — \$24,300.00 (pernai \$19,519.79), radijams — transliacijoms Lietuvai bei Sibiro lietuviams — numatyta \$9,700 (pernai išl. \$9,815.90), Brazinskių gelbėjimo fondui — \$10,000 (pernai išl. \$13,649.91). Tautos Fondui numatyta \$3,000.00 (pernai išleista \$2,720.00).

Samatą priėmus, vicepirmininkas Juozas Audėnas Tarybos atstovus informavo apie pastarojo pusantro mėnesio Vliko Valdybos veiklą.

Praėjusių metų gruodžio 18 d. jis buvo Tarybą informavęs apie sovietų rengiamą JAV kilnojamą meno ir amatų parodą. Buvo paskelbta, kad eksponatai numatyti iš visų 15 respublikų, atseit, ir iš Baltijos valstybių. Tarybai pritarus, Valdyba savo raštais atkreipė dėmesį Lietuvos atstovo Washingtono J. Kafeko. Altos bei JAV LB centro valdybų. JAV vyriausybės neaprašiusiant Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą, šių tautų eksponatai neturėtų būti leidžiami sovietams rodyti jų parodose.

Vliko Valdyba paruošė pavyzdžius nutarimų, kuriais gali pasinaudoti Vasario 16 minėjimo rengėjai. Tie pavyzdžiai išsiuntinėti į visus kraštus.

Vliko Valdyba padėkojo prof. K. Račkauskui už jo prisistatymą Brazinskams gelbėti \$2,000 auką.

Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas, Kanados Lietuvių Bendruomenės Valdybos pakviestas, š. m. sausio 23 d. dalyvavo gausiame (apie 500 asmenų) susirinkime Toronto mieste. Jis nušvietė Vliko veiklą ir jo vykdomus konkrečius darbus, derinamus prie besikeičiančios tarptautinės politikos.

Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga New York'e ir pas Vliko pirmininką lankėsi Antrojo P. L. Jaunimo Kongreso komiteto pirmininkas Romas Sakadolskis. Kelių valandų pasitarime išryškintos pasaulio lietuvių jaunimo su Vliku bendradarbiavimo gairės ir, eventualiai, jaunimo dalyvavimas Vliko organizacijoje.

Vlikas padėkojo The New York Times dienraščiui už sausio 27 d. vedamajame primintą Baltijos valstybes. Tarybos posėdžiui pirmininkavo T. Kornelius Bučmysis, OFM. Lietuvių Krikščionių Darbininkų Sąjungos atstovas, sekretorium buvo dr. Bronius Radzivanas, L. Fronto Bičiulių atstovas.

Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas vasario 5-6 d. d. lankėsi Chicagoje. Čia turėjo eilę pasimatymų su Altos, II P.L.J. Kongreso rengimo atstovais ir kt. Dalyvavo ir LVS rengtoje spaudos konferencijoje. Vasario 5 d. dalyvavo LVS surengtame pokyvyje, kur pakviestas trumpai paaiškino kaikiuos lietuviams rūpinus klausimus.

(ELTA)

Kas įdomaus L. Darbininkų draugijos susirinkime

Lietuvių Darbininkų draugijos susirinkimas įvyko vasario 6 d. Jis turėjo įvykti anksčiau, bet dėl kaikiurių valdybos narių susirgimo ir pirmininkės rankos sužeidimo buvo atlietas.

Iš pranešimo paaiškėjo, kad Balfui aukų plaukia mažiau, nes jos renkamos Jaunimo kongresui. Be to, aukų rinkimo vajų išvystė pranciškonai savo Kultūros židiniui.

Prisiminti SLA vadovybės rinkimai ir jo seimas Miami Beach, Floridoje. Apie tai painformavo dabartinė izdiniškė E. Mikuzytė. Ji ragino visus narius dalyvauti rinkimuose ir balsuoti už tuos, kurie turi patyrimą tame darbe. Pasisakytą balsuoti už savo narius, kandidatuojančius į vadovybę — Mikuzytė ir Briedį, bet nepamiršti ir kitų — pirm. Dargio, Milerytės ir kitų.

Lietuvių Darbininkų draugijos veiklos aprašymui yra paskirta \$3,500. Šiame sueina 40 metų, kai draugija įsteigta. Numatyta, kad leidinys bus gausiai iliustruotas mirusių narių nuotraukomis.

Apgailestauta ir piktinta si dėl Operetės choro likvidavimo. Anot kaikiurių narių, tai žemaziurių darbas. Kai 1969 m. minėtas cho-

ras minėjo savo veiklos 50 metų sukaktį, J. Gaidys minėjimo programą iškėrdavo. Susirinkime ji iš juostos buvo pademonstruota susirinkusiems.

Margučių parodėlę nutarė rasti balandžio 8 d. Bruco svetainėje, 86-16 Jamaica Ave.

Baigiantis posėdžiui, prisiminta M. Vasilkos gimtadienis, sekretoriaus Sateikos vardadienis ir P. Spūdžio 75 metų gimtadienis. Jiems sudainuota "Ilgiausių metų".

Svarstant darbotvarkėje įrašytus reikalus, ypač aktyvūs buvo E. Mikuzytė, Akele, Mačys, Mačionis, Zavadskas, Briedis, Spūdis.

Pirmininkavo Bronė Spūdienė, sekretoriavo L. Sateikienė, nes sekretorius Sateika sirgo ir į susirinkimą negalėjo ateiti.

Po susirinkimo buvo vaišės.

J. Vlkas

Metų žmogus ir kiti atžymėtieji

"Darbininko" redakcija jau trečią kartą atžymi praėjusiais metais ku nors labiau pasižymėjusius asmenis.

Siemet tai buvo padaryta vasario 7 d. Metų žmogui paskelbtas Prienų kunigas J. Zdebskis, kuris komunistų nubaustas už tai, kad vaikams mokė katekizmo.

1970 metais tokiu Metų žmogui buvo paskelbtas Simas Kudirka.

Dabar žymeniai išteikti septyniems asmenims, kurie New York'e ir apylinkėse ypač aktyviai reiškėsi vienoje ar kitoje srityje. Tie asmenys yra šie:

Apolonija Radzivanienė. Ji atžymėta už bendruomeninį aktyvumą, vadovavimą draugijom ir pasiaukojimą Kultūros židiniui.

Dr. Juozas Kazickas — už nuopelnus Lietuvii Fondui didinti bei už lietuviškos kultūros rėmimą.

Algirdas Kačanauskas — už muzikinę veiklą bei lietuviškos dainos plėtimą.

Dr. Kęstutis J. Valiūnas — už vadovavimą veiklai, kuri Lietuvos klausimą laikytų gyvą tarptautinėje opinijoje, ir begilią laisvės gelbėjimo pastangas.

Dr. Vaclovas Paprockas — už aktyvų dalyvavimą bendruomeniniame gyvenime, už iniciatyvą Lietuvių Gydytojų sąjgai pasireikšti Lietuvos vardui naudinga veikla.

Birutė Umbrazaite — už bendradarbiavimą su kitais pabaltiečiais bei kitom pavergtom tautom bendrojo kovoj dėl laisvės ir kultūros.

Prieš žymenų įteikimą buvo apžvelgtos praeitų metų įvairių darbų sritys. Vytautas Vaitiekūnas apžvelgė politinę veiklą, dr. J. Kazickas — pasirašiusius Jaunimo kongresui, Nastutė Umbra-

Pirmojo Amerikos lietuvių laikraščio "Lietuviska Gazieta" leidėjas M. Tvarauskas su šeima.

Pirmojo Amerikos lietuvių laikraščio "Lietuviska Gazieta" leidėjas M. Tvarauskas su savo šeima. Pirmasis to laikraščio numeris išėjo 1879 m. rugpjūčio 16 d. New York'e.

zaitė — apie Lietuvos bylą Jungtinėse Tautose ir kas daroma Batune, Povilas Jurkus — kas vyko dailės pasaulyje, Algirdas Kačanauskas — išryškino svarbiausius muzikos gyvenimo įvykius, o Pranas Naujokaitis — literatūros.

Sventė buvo baigta literatūrine dalimi, kurioje įvairių autorių kūrinius skaitė Marytė Sandanavičiūtė, Vanda Galbuogytė, Juozas Bolevičius-Boley ir Vitalis Zukauskas.

BROCKTON, MASS.

Vasario 16-sios minėjimas

Vasario 16-sios vakare 7:05 vietos radijo stotis WBET-FM 1460 KC, 97.7 MC davė 25 minučių specialią programą anglų kalba. Vasario 20 d. 12:05 val. panaši programa buvo kitojo radijo stotyje WOKW 1410 KC.

Vasario 27 d., sekmadienį, 10 val. ryto iškilmingos pamaldos šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje, visoms lietuvių organizacijoms dalyvaujant su vėliavomis.

Tą pačią dieną 3 val. po pietų šv. Kazimiero bažnyčios salėje iškilmingas susirinkimas. Jame pagrindinis kalbėtojas bus Povilas Žickus. Sveikinimo žodį tars majoras Wainwright.

Meninę dalį atliks šv. Kazimiero parapijos choras, kuriam vadovauja komp. Julius Gaidelis, ir Brocktono lituanistinės mokyklos mokiniai, vadovaujami E. Ribokienės.

Pertraukos metu bus renkamos aukos.

Visi Brocktono ir apylinkės lietuviai prasomi šventėje dalyvauti ir dosniai aukoti.

Altos skyriaus atstovai lankėsi pas majorą Wainwright, kuris pasirašė Vasario 16-jai skirtą proklamaciją.

Būtų gera, jei daugiau lietuvių padėtų radijo stotim už nemokamai skirtą laiką mūsų tautinei šventei.

P.J.

Paragink savo pažįstamus išsirašyti keleivį. Jo kaina metams \$7.00.

LAWRENCE, MASS.

Šį sekmadienį pas mus Nepriklausomybės šventė

Sausio 23 d. posėdžiavo Altos skyriaus atstovai. Be visų draugijų atstovų, dalyvavo ir Lietuvių tautinės parapijos klebonas kun. Julius Gaspariūnas.

Nutarta palikti tą pačią skyriaus valdybą: pirm. J. A. Stundza, vicepirm. Marija Phillipsienė, sekr. M. Stonie, izd. Ursulė Penkienė.

Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį nutarta rengti sekmadienį, vasario 27 d. 2 val. popietį šv. Pranciškaus bažnyčios salėje (Bradford St.).

Pamaldos bus laikomos 10 val. ryto šv. Pranciškaus bažnyčioje (kun. Alfonsas Jansonas) ir Lietuvių tautinės parapijos bažnyčioje (kun. Julius Gaspariūnas).

Pirmininkui pavesta pakviesti į minėjimą majorą Bukley, sen. Woll, gubernatoriaus patarėją Lare ir abiejų parapijų klebonus.

Meninė programa rūpinasi U. Penkienė, St. Vydūnas ir Emiliia Stundzaite.

Po minėjimo bus vakarienė, kuria rūpinasi U. Penkienė, M. Deltuvienė ir A. Dedilionienė.

M. Stonie

ORIGINALUS KONKURSAS

Margučio radijas, minėdamas savo 40 metų sukaktį, skelbia mūsuose pirmas lietuvių radijo programų varžybas. Premijos (dail. Petro Alekros specialiai šitam konkursui sukurtas gintarinis margutis) skiriamos geriausiems įrašams 4 kategorijose: 1) pasikalbėjimas, 2) reportažas - minėjimas, 3) 60 sekundžių prekabinis skelbimas, 4) specialinė meninė programa.

Kas norės smulkiau žinoti, eina į Maručio (2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629), čia dar tik pažymėjime, kad magnetinius įrašus reikia pasiųsti iki balandžio 1 d. ir kad varžybų vertintojų komisiją sudaro: Algirdas T. Antanaitis, Dalia Bylaitienė, Balys Chomskis, Dalia Simoliūnienė ir Rimvydas J. Rapšys.

KAS GIRDĖTI CHICAGOJE

Ruosiasi rudens rinkimams

Neseniai Chicagoj ir daugelis mūsų tautiečių gavo laiskus iš centrinio respublikonų akcijos komiteto Washingtono, kuriuose prašoma pinigine auka remti prez. Nixono ir viceprez. Agnew kandidatūras sekančiam jų perrinkimui. Laiškai gerų specialistų ir gerai suredaguoti, kur už šiandieninio gyvenimo nesėkmes yra kažkas kitas kaltas, tik ne dabartinė administracija.

pasėkoje Illinois, Indiana ir Michigan valstijos krauna vis didesnius mokesčius savo gyventojams, kad aprūpintų iš pietų atsikeliančius juodžius.

Pakeitimai automobilių draudime

Illinojuje nuo šių metų pradžios veikia naujas automobilių draudimo įstatymas, privalomas visoms apdraudus bendrovėms ir automobilistams. Pagal šį įstatymą, visi turės turėti vieno-

Taip ar ne, nesiimu spresti, tačiau plieno darbininkų masė, kurioje ir aš esu, tikrai sekančiuose rinkimuose už šiuos kandidatus balsos neatiduos. Priežastis — ekonominė buitis, kurioje dolerio infliacija nors ir pakelusi darbininkų uždarbius pavertė riekius. Iškilusios prekių kainos ir visokie tiesioginiai ir netiesioginiai lojaliniai mokesčiai veda mūsų ekonomiką į visišką suirimą. Abejojama, ar iki rinkimų sugebės respublikonai šią ekonominę ligą pagydyti. Priešingu atveju jiems grėsia pralaimėjimas.

Bendrovės įvairiai savo aplinkraščiuose aiškina naujo įstatymo straipsnius, todėl būtų gera, jeigu kuris nors to reikalo žinovas spaudoje nešališkai naują draudimo tvarką išaiškintų.

Visi į vieną ir tą pačią vietą

Lietuviai Chicagoje su rengia gausiai įvairių eilinių ir neeilinių pobūvių. Dažniausiai į juos bilietai platunami gerokai iš anksto ir tik vienoje vietoje — Marquette Parke, Sinkevičiūtės prekybos Marginiuose, 2511 W. 69th Street. Norint kurin parengiman nuvykti, daugeliui reikia kelias myliakliauti bilieto nusipirkti. Paskui reikia vėl kelias myliakliauti į ruošiamą pobūvį. Parengimų lankytojam patogiau, kad tie bilietai iš pradžios būtų parduavinėjami Brighton Parko, Bridgeport, Cicero ir net kitose lietuvių kolonijose. Pagaliau prieš kokias dvisavaites neparduotieji bilietai būtų suteikti į vieną centrinę, minėtą Marginių prekybą. Salėse sėdimų vietų planus reikėtų palikti bilietų platintojų stotyse ir reikiamai atžymėti juose parduotus bilietus.

Parduodamas gasolinas ir pienas

Chicagoje jau daugelis gasolino stočių greta parduodamo automobilams kur turi atskirai pasistačiusios didelius, erdvius ir švarius saldytuvus, kuriuose laikomas bei pardavinėjamas pienas bei kiti pieno gaminiai. Stotijų operatoriai sako, kad pienui keleiviai noriai perka ir labai patenkinami šiuo patarnavimu, nes jo nereikia ieškoti kitur kartu važiuojantiems vaikams atsigerti. Pienas pravartu ir patiems vairuotojams bei keleiviams troškuliui nuraminti, nes nereikia ieškoti alaus, kuris dažnai būna ir nelaimių kaltininkas, jeigu jo daugiau išgeriama.

Juodžiai slenka Michigano paežerėmis

Iš pietinių Amerikos valstijų daug žmonių plaukia į šiaurę ieškodami pragyvenimo. Tos masės dauguma sudaro juodžiai, kurie Chicagoje užima vis naujus namų kvartalus, iš jų išstumdami pirmesnius gyventojus toliau į užmiesčius. Jie galutinai užėmė ir vadinamąjį Steel City — Garv. Ind., kuriame ir majoru turi išrinkę juodį.

Ju didelis antplūdis yra ir Michigan City, Ind., New Buffalo, Mich., garsioje lietuvių vasarvietėje Union Pier. Benton Harbor, Mich., dabar turgi visai suiruodę, ir to miesto majoru išrinktas taip pat juodis.

Spartus juodžių daugėjimas vyksta Covert, South Haven, Holland, Grand Rapids ir kt. Michigano valstijos miestuose ir miesteliuose.

Juodieji slenka šiaurėn todėl, kad čia jiems tuoj mokamos pašalpos, kurios esą didesnės nei pietinėse valstijose dirbdami uždirbtų. To

Tačiau dauguma rengėjų sako, kad tai yra labai sunkus ir keblus dalykas. Argi?

Jotijos Jonas

Mirė pasižymėjęs muzikas

Vasario 11 d. mirė 77 metų amžiaus Jonas Byanskas. Jis gimes ir užaugęs Chicagoje, išėjo inžinieriaus mechaniko mokslo, bet meilė muzikai skatino jį kartu studijuoti Chicago muzikos mokykloje. Jis jau nuo 1907 m. reiškėsi kaip pianistas, akompaniatorius, 20 metų (iki 1953 m.) vadovavo Birutės chorui, bendradarbiaudamas su Miku Petrausku, pastatė nevieną veiklą. Jis yra mėginęs ir pats kurti dainų.

Tai buvo malonus ir labai paslaugus žmogus. Jis net 5 dienas prieš mirtį, dviem lazdom pasiremdamas, atėjo prie pianino Vargonininkų sąjungos 60 metų sukakties koncerte akomponuoti A. Giedraitienėi.

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Antanui Krutului 85 m.

Antanas Krutulis, Vilniaus krašto senosios kartos veikėjas, minėjo 85-sias gimimo metines. Jo sukaktis okup. Lietuvoje atžymėta š. m. sausio 29 d., nors LE žiniomis, Krutulis yra gimęs vasario 5 d. Butrimiškių kaime, Alytaus valsč. Sukaktuvininkas mokėsi Veiverių mokytojų seminarijoje ir nuo 1906 m. mokytojo.

A. Krutulis buvo vienas iš Lietuvos sanitarinės pagalbos draugijos Minske steigėjų. 1918 m. tos draugijos ligoninė perkėlus į Vilnių, Krutulis visą laiką buvo jos ūkvedžiu. Nuo 1919 m. jis dėstė muziką Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje.

Toliau jo veiklą žymėjo darbas muzikos ir teatro srityse. Jis yra vadovavęs gimnazijos chorui, su tuo choru lankė dešimties Vilniaus krašto miestelių. 1927 m. suorganizavo teatro studiją, iš kurios išaugo skrajojantis "Vaidilos" teatras. A. Krutulis taip pat suorganizavo "Varpo" chorą ir ilgus metus jam vadovavo. Vadovavo ir aktyviai veikė "Kultūros" švietimo draugijoje, Vilniaus mokytojų sąjungoje ir kitose draugijose. 1939 m. Lietuvai gražinus Vilnių, A. Krutulis trumpą laiką buvo Vilniaus burmistras. Antrosios rusų okupacijos metu dėstė Vilniaus muzikos mokykloje.

Aldona Liobytė, dramaturgė ir A. Krutulio mokinė, tokiais nuosirdžiais žodžiais kreipėsi ir buvusį mokytoją laiske, paskelbtame "Taryb. Mokytojo" 8 nr. sausio 28 dieną:

"Mes, Vilniaus senbuviai, Tamtos mokiniai, sveikina me Jus su garbinga 85 metų sukaktimi ir įduodame Jums į rankas su žiemos gėlėmis pačius gražiausius linkėjimus. mūsų meilė Jums, mūsų bendrus prisiminimus, kurie ir šiandien šildo mūsų širdis ir leidžia tikėti pastoviomis žmogaus gyvenimo vertybėmis... Dėkojame Jums už vaikystės džiaugsmus. Būkite Tamsta, brangusis Mokytoja, visados su mumis, baltas, bet jaunos širdies, giedras ir protingas kaip lig šiolei, su darbininko rankomis ir menininko siela. Rašykite knygas apie didžiąją savo meilę — muziką".

A. Krutulis tebegyvena Vilniaus priemiestyje Jeruzalėje, netoli Verkių. Jo pasveikinti buvo nuvykę jo buvusieji mokiniai V. D. gimnazijoje. Nemaža jų dalis gyvena ir Vakaruose, su dekingumu prisimindami A. Krutulį, kaip muzikos, dainos mokytoją, mokyklų, teatro organizatorių sukišose okupacijos sąlygose, krastą lenkams valdant.

(E)

Vilniaus senamiestyje jau keleri metai vyksta restauravimo darbai. Pastaruoju metu jau restauruota dešimt namų.

G. Žemkalnio sukaktis

Paminėta G. Landsbergio. Žemkalnio 120 metų gimimo sukaktis. Antanas Vengris Tiesoje sausio 21 d. nušvietė Žemkalnio, kaip teatro žmogaus, "Blindos" ir "Birutės" autorius, veiklą. Pirminė, kaip 1909 m. rugpjūčio mėn. Vilniuje buvo sukeltos stipriausios lietuvių vaidintojų, dainininkų jėgos ir tuo metu buvo pastatyta Keturakio "Amerika Pirtvje" ir G. Žemkalnio ir M. Petrausko "Birutės" operą.

Sukakties proga Vilniuje buvo surengta Žemkalnio raštų paroda, be to, išleidiama jo pjesių ir teatrinės publicistikos knyga. Vyt. Maknio knveoje "Lietuvių teatro istorijos bruožai" plačiai nagrinėjama Žemkalnio teatrinė veikla.

Prie namų, kur Žemkalnis gyveno (Tilto g-vėj nr. 23), prikulta memorialinė lenta.

Prisiminė Dariaus-Girėno žygį

Dariaus ir Girėno žygis per Atlantą 1933 m. vėl nuskambėjo Vilniaus spaudos skiltyse, tik šį kartą perspausdinus rusų P. Barašev ir lietuvių A. Rudzinskio straipsni iš maskvinės Pravdos. Vilniaus Tiesa straipsnį paskelbė š. m. sausio 18 d. Jo antraštė — "Skrido ikarai namo..."

Straipsnyje plačiai ir bešališkai atpasakoti pasirušimai skristi per Atlantą, pats skridimas ir nurodyta, kad "Lituanikos" lėktuvas buvo susidūręs su trimis uraganais ir ju paskutinis buvęs viršum Europos. Dėl to išveda, kad abu lakūnai žuvę dėl audros.

Pati straipsnio pabaiga, kaip ir reikėjo laukti, iškelia rusų lakūnų pasiekimus, kurie skrida į visus žemynus. Pagaliau pasakojama apie aero klubus šių dienų Lietuvoje, nurodomi dviejų konstruktorių ir sklandytojų Broniaus Oskinio ir Balio Karvelio vardai.

Premija matematikui

Sovietų Sąjono slų akademijos prezidentas viena iš trijų A. Markovo premijų už geriausius metų darbus matematikos srityje paskyrė Vilniuje dirbančiam profesorui Vytautui Statulevičiui.

A. Markovas buvo rusų matematikas, miręs 1922 m. Kitas dvi premijas gavo rusai mokslininkai — V. Petrovas iš Leningrado ir V. Zolotariovas iš Maskvos.

Vyt. Statulevičius, 42 m. amžiaus, plačiai žinomas matematikų tarpe. Jo sritis — tikimybių teorija ir matematinė statistika. Jis yra patobulinęs kaikturios tikimybių metodus. Pastaruosius penkeris metus Statulevičius vadovauja Fizikos ir matematikos institutui Vilniuje. Jis daug važinėja po užsienį, dalyvauja pasauliniuose matematikų kongresuose. (ELTA)

WORCESTER, MASS.

Cia šitaip buvo paminėta Vasario 16-ji

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo 54-ji sukaktis Worcesteryje buvo paminėta vasario 13 d. Tą dieną 10 val. ryto buvo pamaldos Vilniaus Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, kur veteranai ir skautai dalyvavo su vėliavomis. Mišias laikė iš Vokietijos atvykęs vyskupas Antanas Deksnys. Jis pasakė ir gražų pamokslą. Šeštadieninės mokyklos choras, kuriam vadovauja vargonininkas Vincas Burdulis, sugiedojo, visiems priartiant, Amerikos ir Lietuvos himnus.

2 val. popiet buvo iškilmingas susirinkimas Lietuvos Piliečių klubo salėje, kur jau minėtas choras ir kiti jauni šokėjai atliko meninę programą.

Kalbėjo kongresmanas Harold Donahue, miesto mairas Early, kuris yra vedęs Andriukonytę. Pagrindinis kalbėtojas buvo vysk. A. Deksnys. Jis savo gražioje kalboje tarp kitko ragino skaityti lietuviškas knygas ir laikraščius, nes tik spauda tegali sujungti senus ir jaunus. Be savo spaudos lietuvių ištirtų svetimųjų jūroje, kaip pavasario sniegas.

Seniai bebuvau girdėjęs tokių puikų kalbėtojų, kaip vysk. A. Deksnys.

Nauji kunigai

Šv. Kazimiero parapija gavo du kunigus, marijonus iš Chicago: kleboną Antaną Miciūną ir jo padėjėją Juozą Budzeiką.

J. Krasinskas

KAIP TAI TEISINTI ŽMONĖMS?

Vilnis vasario 5 d. prisiminė, kad prezidentas Nixonas vyksta į Kiniją, kad su juo vyksta 80 žurnalistų, fotografų. Mao Tse-tungui, girdi, teks fotografuoti su "Vakarų imperialistų šunimis", kaip ten amerikiečius iki šiol vadino. Vilnės redaktorai susirūpinę, "kaip tai teisinti Kinijos žmonėms".

Vilnis nėra Mao Tse-tungo šalininkas, todėl be reikalo rūpinasi, kaip jis tai pateisins ar paaiškins. Tai jo biznis.

Vilnės redaktoriui turėtų labiau rūpėti, kaip aiškinti Brežnevą savo žmonėms ir paties Nixono atvykimą į

664 žurnalistai

Lietuvos Žurnalistų Sąjunga 1971 m. pabaigoje turėjo 664 narius. Ju tarpe 117 moterų. Televizijoje ir radijuje dirbo 73, leidyklose — 23 ir 497 periodinėje spaudoje (159 miestų bei rajonų laikraščių redakcijose).

595 nariai yra baigę aukštąjį mokslą, jų tarpe 498 — žurnalistikos.

Sąjungos rėmuose veikia 12 sekcijų. Nuo 1968 m. veikia sričių žurnalistų susivienijimai: Kauno, Aukštaitijos (centras Panevėžys), Žemaitijos (Klaipėda), Dainavos (Alytus) ir Dubysos (Siauliai).

Maskvą šį pavasarį, kuris ten fotografuosis su Brežnevu, Kosyginu ir kitais komunistų vadais. Juk tie vadai taip pat yra krikščionys. Nixoną įvairiais "imperialisto", "karo kurstytojo" ir dar kitais keiksmavardžiais.

URUGVAJUS

Dar apie A. Gumbaragį

Neseniai miręs uolus spaudos žmogus Albinas Gumbaragis drįso rašyti teisybę, todėl jis savo gyvenime yra nemažai nukentėjęs nuo pačių dešiniųjų ir kairiųjų.

Šiandien mes labai sielojamės ir piktinamės dėl komunistų žiauraus elgesio su Simu Kudirka. Aš čia noriu nežinančius informuoti, kad ir A. Gumbaragis buvo išmestas iš Kultūros draugijos renginio ir sumuštas. Ir tai padarė lietuvis fašistas su katalikiškos draugijos vadovybės žinia ir pritirimu.

Velionis A. Gumbaragis nekartą buvo ir Stalino pakalikų užpultas vien dėl to, kad jis gynė demokratiją, Lietuvą, nesivarždamas pasakyti teisybę apie komunistus ir jų darbus.

M. Krasinskas

VLIKO RAŠTAS

REICHSTAG ATSTOVAM

Vlikas vasario 10 d. pasiuntė raštą visiems 495 V. Vokietijos reichstago nariams, ryšium su ten svarstomu V. Vokietijos su Sovietų Sąjona pasirašytos sutarties patvirtinimu.

Vlikas savo rašte, be kitko, nurodo, kad tai sutarčiai įsigaliojus, tiek Vokietijos apjungimas, tiek laisvės bei nepriklausomybės atstatymas Baltijos valstybėse būtų neribotam laikui žymiai ap sunkintas, o gal ir sukludytas.

TORONTO, ONT.

Tautybių kongresas

Birželio 2-4 dienomis Skyline viešbutyje vyks Ontarijoje gyvenančių tautų, neišskiriant nei angų ir prancūzų, atstovų kongresas. Jame bus svarstomos daugia kultūrinio gyvenimo problemos.

Premjeras Davis spaudos konferencijoje tarp kitko pasakė: "Mūsų dabarti sudarė praeitis, o Heritage Ontario kongresas padės sudaryti ateitį".

Valdžia kongreso išlaidoms paskyrė \$50.000.

Poezijos knygos

POEZIJOS PILNATIS. Bernardo Brazdžionio poezijos rinktinė, kurioje sutalpinti geriausi visi jo išleisti knygų kūriniai. Puošnus leidinys, 592 psl., kainą \$10.00.

Tau, sesute, Prano Lemberto gyvenimas, kūryba, prisiminimai, 269 psl., iliustruota, kainą kietais viršeliais \$4.00.

Broliai balti aitvarai, Henriko Nagio eitrėraščiai, Prano Gailiaus iliustruoti, 72 didelio formato puslapiai, puošniai išleista knyga, kainą \$5.

LABAI SVARBU! AUTOMOBILIAI I LIETUVĄ GERIAUSIA DOVANA JUSŲ GIMINĖMS
Tik trumpą laiką! Greitai gaunama Pilna garantija. Ilgai lauktas visiškai naujas

ZHIGULI VAZ 2101
Kaina — \$3.275.00
Prabangus modelis MOSKVITCH 412 IE Kaina — \$3.275.00
MOSKVITCH 408 IE Kaina — \$3.009.50
ZAPOROZHETS ZAZ966 Kaina — \$2.012.50

Kiekis labai ribotas, tad skubėkite! Užsakykite tuojau pat. Užsakykite tiksliai per Intertrade Express Corp.
125 E 23rd Street Fifth Floor New York, N.Y. 10011 Tel. 982-1530

Mes turime šito biznio 23 metų patyrimą ir 15000 patenkintų užsakytojų.

Ką tik gavome

Vaišvilka, romanas, parašė Juozas Kralikauskas, 234 psl., kainą \$4.50.

Moters širdis, autorius — Guy de Maupassant, 267 psl., kainą \$2.60.

Lemtingos dienos, Jono Jaskausko apysaka, kainą \$2.50.

Dailininko žmona, romanas, parašė Juozas Tininis, kainą \$5.00.

Namas geroj gatvėj, romanas, parašė Jurgis Janušas, kainą \$4.00.

Vėjas lekia lyguma, romanas, parašė Aloyzas Baronas, kainą \$4.00.

Alpis, romanas, autorius Kazys Karpis, 227 psl., kainą \$5.00.

Atlaidu pavėsyje, romanas, parašė Povilas Abelkis, 467 psl., kainą \$4.00.

Dvidešimt viena Veronika, romanas, autorius Kazimieras Barėnas, 458 psl., kainą minkštais viršeliais \$4.50, kietais — \$5.00.

Liepalotų medynuose, apybraižos, parašė Petronėlė Orintaitė, 216 psl., kainą minkštais viršeliais \$3.00, kietais — \$3.50.

Kad Ji būtų gyva, Emilijos Čekienės straipsnių rinkinys, 216 psl., kainą \$5.00.

Didieji dabarties klausimai, parašė Antanas Maceina, 325 psl., kainą \$6.00.

Kvartetas, 4 dramos, autorius Kostas Ostrauskas, 170 psl., kainą \$5.00.

Didžiosios Lietuvos Kūniškųjų 1529 m. Statutas, 261 psl., kainą \$10.00.

Sudiev! Aš išeinu..., romanas, parašė Birutė Kemežaitė, 294 psl., kainą \$4.50.

Išlikimoji žolė, romanas, parašė Anatolijus Kairys, 254 psl., minkštais viršeliais kainą \$5.00.

ROMANAI

Birutė Kemežaitė, SUDIEV! AŠ IŠEINU..., 294 psl., kainą \$4.50.

Rezistencija, romanas, parašė R. Spalis, 429 psl., kietais viršeliais, kainą — \$6.00.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNUS, romanas iš suvalkiečių ūkininkų suklinto 1935 m., I tomas, 280 psl., kainą \$3.00.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNUS, II tomas, 428 psl., kainą \$4.00.

Aloyzas Baronas, PAVASARIO LIETUS, 261 psl., kainą minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Jurgis Gliuda, LIEPSNOS IR APMAUDO AŠOČIAI, premijuotas romanas, 304 psl., kainą \$4.00.

Birutė Pukelevičiūtė, RUGSĖJO ŠEŠTADIENIS, premijuotas romanas, 237 psl., kainą \$5.00.

Kazys Plačėnis, PULKIMANT KELIŲ..., romanas iš kun. Strazdelio gyvenimo. I tomas 200 ps., kainą \$2.00 II tomas 160 ps., kainą \$2.00

Anatolijus Kairys, ISTIKIMOJI ŽOLĖ, 254 psl. romanas, kainą \$5.00.

1- tr. Tarulis, VILNIAUS RŪEAS, 495 psl., kainą minkštais viršeliais \$3.15, kietais viršeliais \$3.75.

Nemunas teka per Atlantą, Vytauto Alanto 5 novelės, 263 psl., kainą minkštais viršeliais \$3.00, kietais \$3.50

Rene Rasa, MEILĖ TRIKAMPY, 219 psl., kainą \$3.75.

Juozas Svaistas, 2108 RIAI PLAUKIA, romanas iš knygnešio kun. M. Sidaravičiaus gyvenimo, 233 psl., kainą \$2.50.

Vacys Kavaliūnas, KALNŲ GIESMĖ, premijuotas romanas, 201 psl., kainą \$2.50.

Aloyzas Baronas, VIENIŠI MEDŽIAI, 117 psl., kainą \$1.50.

Vytautas Volertas, UPE TEKA VINGIAIS, romanas, 332 psl., kainą \$3.50.

Alė Rūta, KELIAS KAIRE, premijuotas romanas iš JAV senosios kartos lietuvių gyvenimo, 248 psl., kainą \$3.00.

Vytautas Volertas, GYVENIMAS YRA DAILUS, romanas iš lietuvių emigrantų gyvenimo, 242 psl., kainą \$2.50

D. Nendrė, AIDAS TARP DANGORAIZIŲ, romanas, 365 psl., kainą \$5.

Jeronimas Ignatonis, LŪZIAI, 301 psl., kainą \$3.00

MINDAUGO NUZUDYMAS, Juozo Kralikausko premijuotas romanas, 241 psl., kainą \$3

Aitvarai ir gėria, Jurgio Gliudos romanas iš partizanų veiklos, 254 psl., kainą \$4.50.

Aloyzas Baronas, LIEPAI IR BEDUGNES, premijuotas romanas, 279 psl., kainą \$3.60.

Vytautas Alantas, TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ, 465 psl., kainą \$4.50.

Agonija, romanas, antrą laidą, parašė J. Gliuda, 406 psl., kainą \$5.00.

LABAI IDOMUS ATSIMINIMAI

MES VALDYSIM PA-SAULI, parašė L. Dovydėnas, I tomas 268 psl., II tomas 248 psl. Kiekvieno tomo kainą \$4.00.

LIETUVA BUDO, Stepono Kairio atsiminimai, 416 psl., kainą \$2.00

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kainą \$2.00

DIENOJANT, Kipro Bielino, 464 psl., kainą \$2.00

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielino, 592 puslapiai, kainą \$2.00

ATSIMINIMAI IR MINTYS, Kazio Griniaus, I tomas, 300 psl., kainą \$2.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl., kainą \$5.

LIETUVOS VYČIO PĖSAKAI, Juozo Stalpos idomūs 1940-1945 m. atsiminimai, 176 psl., kainą \$2.00.

PASKUTINIS POSĖDIS, Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kainą \$4.00

KONTRZVAIGYBA LIETUVOJE, Jono Budrio atsiminimai, 224 psl., kainą \$2.50.

RASTAI — STRAIPSNIAI, ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liūdžius, 246 puslapiai, kainą \$3.00.

ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDŽIŲ, Petronėlės Liudžiuvienės, 88 psl., kainą \$1.

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ ATSTATANI, Rapolo Skipiečio, 440 puslapiai, kainą \$5.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, R. Skipiečio atsiminimų II tomas, 476 psl., kainą \$7.00.

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. Parašė J. Augustaitis, 154 psl., kainą \$1.50.

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno, 178 psl., kainą \$2.

NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULEJ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1918-1940) V tomas, 295 psl., kietais viršeliais kainą \$3.75.

GYVENIMO VINGIAIS, dr. P. Kalvaitės-Karvelienės, 360 psl., kainą \$3.50.

SIAUBINGOS DIENOS, 1944-1950 metų atsiminimai, parašė Juozas Kapčinskis, 273 psl., kainą \$3.

PER GIEDRĄ IR AUDRĄ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1909-1918) IV tomas, 272 psl., kainą kietais viršeliais \$3.75.

To paties autoriaus tomas VI kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

Viktoras Biržiška, DĖL MŪSŲ SOSTINĖS, atsiminimai (1920-1922 m.), 312 psl., kainą minkštais viršeliais \$2.50, kietais—\$3.75.

VYSKUPO P. BUČIO ATSIMINIMAI, I tomas, 320 psl., kainą \$3.50, II tomas 282 psl., kainą \$3.50.

DANGUS DEPESYSE, 1918-1919 m. išgyvenimai, parašė Juozas Svaistas, 325 psl., kainą minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

KĄ LAUMES LĖMĖ (apie Salomėją Nerį), Petronėlės Orintaitės, 234 psl., kainą \$3.00.

Nuo krivulės iki raketos, Lietuvos paštininkų atsiminimai, redagavo Antanas Gintneris, 538 psl., kainą \$5.00.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBEJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Maiki, praeitą kartą tu man sakei, kad mormonų apaštalas Šmitas, būdamas Nauvo miesto majoru, liepė policijai sugriauti spaustuvę, kuri spausdino jį šmeiziantį plakata. Sakei, kad policija sudaužė mašinas ir išbarstė po gatvę spaustuvės raides. Bet nepasakei, kuo tas skandalas pasibaigė. Taigi paaiškink dabar.

— Dėl šitokio vandalizmo, tėve, spaustuvės savininkas ėmėsi griežtos akcijos. Šmitas ir jo brolis Hyrum buvo areštuoti. Teismas juodu išteisino. Tačiau neapykanta prieš mormonus, kuri jau ilgai ruseno, dabar sprogo kaip bomba. Po vakarinį Ilinojų pradėjo eiti visokie gandai apie mormonus. Sugriautos spaustuvės savininkas ir kiti Šmito priešai surinko tas išpūstas pasakas ir pristatė valstijos gubernatoriui Fordui. Tas paprašė, kad Šmitas su savo broliu pasimatytų su juo Kartagos (Carthage) mieste, kur neapykanta prieš juos buvo ypač įkaitusi.

— Tai kam gubernatorius juos ten kvietė?

— Palauk, tėve, palauk. Gubernatorius užtikrina abiem Šmitam pilną asmens apsaugą. Bet apaštalas Šmitas vistiek nujautė pavojų ir atsakė: "Nors jūsų ekselencija užtikrina apsaugą, mudu vistiek nedrįstam į Kartagą vykti. Juk ir jūs pats išreikšėt baime, kad inžinierius minios gali nesuvaldyti. Ne, mudu neisime tenai, nes mudviejų gyvybei matyti aiškus pavojus, o mudu nesam niekuo nusikalte".

— Tai ką, nuėjo ar ne?

— Pranašas, tėve, žinojo, kad gubernatorius jų neapsaugos. Nors jis buvo areštuotas jau 37 kartus ir visada buvo išteisintas, tačiau paskutiniame jo dienyno įrašė buvo pasakyta: "Jeigu dar sykį mudu su Hyrumu būsimė suimti, tai jau tikrai jie mudu paskers". Jis jau galvojo bėgti į Vakarų, bet artimi draugai patarė vykti

į Kartagą ir stoti prieš teisumą. Jis dar sykį pakartojo: "mudu būsimė paskersti", bet vis dėlto nutarė rizikuoti, ir sekantį rytą abudu išvyko į Kartagą. Nuėjo kartu ir keli kiti mormonai. Tai buvo 1844 metų birželio 24 dieną. Pasiekus Kartagą, Šmitas pasakė: "Aš einu kaip eriukas į skerdyklą". Ir pridūrė: "Bet aš esu ramus, kaip vasaros rytas."

— Tai ką, ir papiovė jį?

— Kantrybės, tėve! Klaušykis tik, ką aš kalbu, nešok už akių.

— Olrait, būsiu kvait.

— Kartagoje, tėve, visus juos areštavo.

— Už ką?

Juos kaltino valstybės išdavimu. Tai yra sunkus kriminalinis nusikaltimas, už kurį nusikaltėliai dažnai būna baudžiami mirtimi. Bet mormonai, tėve, nebuvo prieš valstybę niekuo nusikalte, ir jų suėmimas buvo aiškiai nelegalus.

— Ir niekas neprotestavo?

— Mormonai, tėve, protestavo. Buvo paduotas skundas gubernatoriui, kuris garantavo Šmitui asmens apsaugą Kartagoje. Bet dabar jis atsakė, kad šis reikalas neįeinąs į jo pareigų sferą. Ir lyg Pilotas prieš minią, jis nusiplovė rankas — ne mano čia reikalas, darykite, ką norit.

— Atrodo, Maiki, kad Šmitui gali būti blogai.

— Jis, tėve, pasiprašė, kad jam leistų pasimatyti su gubernatorium asmeniškai.

— Ar leido?

— Leido.

— Na, tai kas iš to išėjo?

— Gubernatorius pasakė, kad jis važiuos į Nauvo miestą asmeniškai Šmitui

daromų kaltinimų ištirti ir pasiimti su savimi Šmitą. Ir išvažiavo, bet Šmitas liko uždarytas kalėjime. Iš tikrųjų kalėjime buvo uždaryti ir Šmito draugai: brolis Hyrum, Willard Richards ir John Taylor. O aplink kalėjimą didėjo triukšminga, ginkluota fanatikų minia.

Miesto aikštėje stovėjo ginkluota milicija. Tuo tarpu kalėjimo viduje suimtieji mormonai svarstė savo likimą ir rašė giminėms atsisveikinimo laiškus. Savo žmonai Šmitas parašė: "Perduok mano meilę vaikams ir visiems, kas apie mane teiraušis. Telaimina visus jus Dievas..." Visus juos apėmė nusiminimas, ir vienas jų sudainavo liūdną dainą. Jos žodžiams nutilus, į kalėjimą duris pasigirdo smarkus beldimas ir reikalavimas: "Pasiduokit!" Ir kartu supoškėjo trys šūviai. Nieko nelaukdamas, įdūkusi minia išlaužė

kalėjimo duris ir pradėjo mirties darbą. Ji lipo laiptais aukštyn, kur buvo uždaryti suimtieji mormonai, ir lipdama šaudė. Šmito brolis Hyrum krito pirmutinis, po jo — John Taylor; pats Šmitas pribėgo prie lango, norėdamas šokti nuo trečio aukšto laukan. Bet vos tik spėjo langa atidaryti, jis palūžo ir pakibo ant palangės. Jį nukirto trys šūviai: viena kulka išėjo pro galvą, o dvi į smigo krūtinėn. Mirdamas jis nuo lango nukrito žemėn. Dr. Richards, ketvirtasis suimtuju, stebuklingu būdu išliko gyvas ir sveikas. Sekančią dieną jų kūnai buvo nugabenti į Nauvo, kurį mormonai buvo savo rankomis pastatę, ir čia palaidoti. Taip mormonų bažnyčia neteko savo pirmojo apaštalo ir jo brolio patriarcho.

— Ale visgi mormonai neišnyko, Maiki.

— Ne, tėve, jų priešai nusivylė. Jie tikėjosi, kad Šmitą sunaikinus, mormonizmas žlugs. Bet Šmito vietoje atsistojo Brigham Young.

— O kas jis buvo?

— Jis buvo apaštalo tarybos vyresnysis, tėve. Matai, mormonai jau turėjo Dvylikos Apaštalo tarybą, kuriai vadovaujant, jų organizacija klestėjo toliau. Ir ji nutarė ieškoti mormonams naujos vietos, kur "velnias negalėtų ateiti ir jų išknisti". Nors jie labai džiaugėsi ir didžiavosi savo pastatytu Nauvo miestu, bet jų pranašas Šmitas, dar gyvas būdamas, pranašavo, kad piktos jėgos neleis jiems čia ilgai gyventi ir "šventieji žmonės" būsią priversti pasitraukti į Uolakalnius (Rocky Mountains), kur dar niekas negyveno. Ir jis pranašavo, kad mormonai turėsia pakelti dar didelių vargų. Vieni jų nusivilsia ir pasitrauks, o kiti krisia kovoje su priešais. Dar kiti mirs nuo bado ir ligų. Bet likusieji turėsia eiti pirmyn, kurti naujus miestus, augti ir stiprėti. Ir taip Vakarų platumoj, tolimuose Uolakalniuose, išaugianti galin-ga "šventųjų" tauta.

— Ar sakai, kad jų Šmitas taip pranašavo?

— Aš tik sakau, tėve, ką patys mormonai sako. Jie tik, kad jis buvo tikrasis pranašas. Ir kai jis buvo nužudytas, tą pačią metų rudenį jie jau auleido Nauvo miestą ir leidosi į Vakarų dykumas, tikėdamiesi, kad Dievas duos jiems nurodymą, kurioj vietoj sustoti ir kurti naują gyvenimą. Tai buvo panaši emigracija, tėve, kaip žydų bėgimas iš Egipto vergijos į pažadėtąją žemę.

Galima sakyti, kad nuo čia jau prasideda nauja gadynė mormonizmo istorijoje. Kažin, ar tėvas norėtų jos klausytis. Ji gana ilga, tėve.

— Jes, Maiki, aš norėčiau daugiau apie juos žinoti. Ypač man rūpi tas jų ežeras, kur žmogus negali nuskepti.

— Gerai, tėve, pakalbėsime apie tai kitąkart.

MAIKIO IR TĖVO KRAITIS

B. Klovas, Chicago, Ill., aukėjo \$18.00.

J. Petniūnas, Richmond Hill, N.Y., — \$13.00.

Po \$6.50: S. Jurs, Pawkatuck, Conn., ir T. Subačius, Montreal, Canada.

R. Brickus, Dorchester, Mass., — \$6.00.

S. Samulis, So. Boston, Mass., — \$5.50.

Po \$5.00: S. Skopas, Anglija, ir V. Pledas, Baltimore, Md.

B. Vizbarienė, So. Boston, Mass., — \$4.00.

Po \$3.50: M. Zemaitis, Lethbridge, Alb., A. Urbanavičius, Delhi, Ont., O. Cibitienė, London, Ont., V. Michelsonas, Forest Hill, N.Y., J. Bakanavičius, Bromo, Que., H. Tautvaišienė, Švedija, L. Bernotas, Montreal, Que., J. Karys, Bridge-pore, Conn.

Po \$3.00: P. Breskin, Chi-

UŽSAKYKITE TUOJ! GERIAUSIA DOVANA LIETUVIŲ!

geresnę už pinigų ir kitus siuntinius.

SPECIALUS RUBLIŲ

CERTIFIKATAI

INTERTRADE

EXPRESS CORP.

jums pirmoji pasakė ir jūsų giminės patvirtino. Už juos jūsų giminės gali pirkti, ką tik nori, mokėdami tik mažą dalį tikrosios kainos. Tai tas pats, ką, turint \$100, krautuvėje už tą sumą galima pirkti prekių \$200, \$300 ar net daugiau vertės.

Pilnai garantuota ir apdrausta.

Tik Intertrade Express Corp. jums greičiausiai patarnauja.

Certifikatai pristatomi jūsų giminėms namuose maždaug per 3 savaites. Dėl JAV dolerio nuvertinimo už specialų rublį imama \$2.32.

Jokių primokėjimų! Galite siųsti bet kokią sumą.

Prašykite mūsų naujo iliustruoto katalogo UŽSAKYKITE DABAR UŽSAKYKITE TIK PER INTERTRADE

EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street Fifth Floor New York, N.Y. 10010

Tel. 982-1530 LABAI SVARBU!

AUTOMOBILIAI Tik trumpą laiką Greitai pristatoma.

Ilgai lauktas visai naujas ZHIGULI VAZ 2101

Kaina — \$3,275.00

Prabangos modelis MOSKVITCH 412 IE

Kaina — \$3,275.00

MOSKVITCH 408 IE Kaina — \$3,009.50

ZAPOROZHETSAS966 Kaina — \$2,012.50

Labai ribotas skaičius, todėl — n e l a u k i t e, užsakykite tuojau.

BUTAI Prašykite mūsų spalvųjų biuletenių.

Mes turime šito biznio 23 metų patyrimą ir tūkstančius patenkintų užsakytojų.

cago, Ill., A. Ubavičius, London, Ont., A. Safrončikas, Worcester, Mass., A. M. Senkus, Easton, Pa., S. Radzevičius, Salem, Mass., P. Pajojus, Detroit, Mich., J. Kuzen, E. Paterson, N.J., J. Kantautas, Lewiston, Me., J. Grigitis, Chicago, Ill., A. Šukaitis, Hamilton, Ont., J. Umaras, Detroit, Mich., O. Laugalienė, Hamilton, Ont., A. Mickevich, Brooklyn, N.Y., J. Galskis, Chicago, Ill., J. Kučinskas, Stoughton, Mass., A. Zaczekas, Maryville, Ohio, M. Švambaris, Gary, Ind., G. Makaitienė, Norwood, Mass., A. Jasiūnas, Sudbury, Ont., E. She-relis, So. Boston, Mass., J. Ramonaitis, Warrior, Pa., J. Kalinauskas, Phila., Pa., A. Kasper, La Grange, Ill., J. Karpa, Calvary, Alb., S. Kunkulis, Brooklyn, N.Y., A. Blasky, Chicago, Ill., A.

Shumskas, New York Mills, N.Y., A. Urbanavičius, Delhi, Ont., A. Alekniewich, Montreal, Que., M. L. Balchunas, Detroit, Mich., P. Styra, Toronto, Ont., J. Kvedaras, Toronto, Ont., V. Maksvytis, Chicago, Ill., J. Tamulis, Montreal, Que., J. Daržinskas, Mt. Clement, Mich.

Visiems aukojuosiems nuo širdžiausiai dėkojame.

Keleivio administracija

GERA PROGA

Žymiai piginta kaina galite įsigyti įdomius prel. J. K. Končiaus atsiminimus iš Balso veiklos. Knyga tinka ir dovanoms, gražiai išleista, daug paveikslų, 404 psl., kietais viršeliais kaina \$4 (buvo \$6), minkštais \$3 (buvo \$5).

MINTIS

POLITIKOS IR KULTŪROS ŽURNALAS

Jo pirmas numeris ką tik išėjo. Jis gaunamas ir Keleivio įstaigoje. Kaina \$2.00.

Šiame numery yra šie įdomūs straipsniai:

Kam reikalinga Mintis (vedamasis).. J. Vilkaitis: Praeityje besidairant; J. Valaitis: Lietuvos politinių partijų išsivijimo dabartis ir ateitis; J. Va.: Socialistų Internacionalas ir Lietuva; J. Vilčinskas: Socializmas Lietuvoje; J. Vlks.: Kiprą Bielinių prisiminimai; Jonas Pakalka: Steigiamojo Seimo Lietuvos Socialdemokratų (LSPD) frakcija; Lietuvos pavergimas; Rusų demokratinis sąjūdis ir jo programa; Pasaulio pasidairiai (Socialistinio sąjūdžio apžvalga); Ed. Cinzas: Mergaitė su apelsinu; K. Barėnas: Sapnai; V. Žilinskaitė: Juokai.

Žurnalą leidžia Lietuvos Socialdemokratų Partijos Užs. Delegatūra.

Redakcijos ir administracijos adresas: Mintis, Lithuanian House, 1 Ladbroke Gardens, London, W II, Gr. Britain.

Minties atstovai JAV-se: J. Valaitis, 1521 So. 50 Ave. Cicero, Ill. 60650.

Keleivis, 636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

New Yorke "MINTIS" gaunama "Darbininko" administracijoje (910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221) ir "Romuvos" knygyne (8420 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421).

JAU IŠSPAUSDINTAS IR UŽSAKIU SIEMIS ISSIUNTINĖTAS

"KELEIVIO" 1972 METŲ

Kalendorius

Jį redagavo Stasys Michelsonas

Kalendoriaus kaina tik \$1.50

"Keleivio" kalendorius visuomet buvo tikra enciklopedija — visokių gražių, įdomių ir naudingų skaitinių šaltinis. Toks bus ir 1972 metų kalendorius. Nesivėlinkite jį užsisakyti. Pinigus siųskite šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway

So. Boston, Mass. 02127

KELEIVIO prenumerata-gera dovana

Ekskursijos į Lietuvą 1972 metais

VISOS GRUPĖS — 11 DIENŲ LIETUVOJE!

Walter Rask-Rasčiausko vadovaujamas American Travel Service Biuras šiais metais organizuoja daug grupinių kelionių į LIETUVĄ. Ekskursijų išvykimo datos ir vietos yra sekančios:

CHICAGO - MONTREAL — GEGUZĖS MĖN. 29 d. — kelionė 17 dienų, grįžtant sustojama Paryžiuje
CHICAGO - NEW YORK — BIRŽELIO MĖN. 18 d. — kelionė 17 dienų, grįžtant sustojama Leningrade
CHICAGO - NEW YORK — BIRŽELIO MĖN. 29 d. — kelionė 21 diena, grįžtant sustojama Romoje
CHICAGO - NEW YORK — LIEPOS MĖN. 10 d. — kelionė 21 diena, grįžtant sustojama Romoje
CHICAGO — LIEPOS MĖN. 27 d. — CHICAGO - NEW YORK — RUGPILČIO MĖN. 21 d. — kelionė 17 dienų, grįžtant sustojama Paryžiuje
CHICAGO - NEW YORK — RUGSEJO MĖN. 11 d. — kelionė 20 dienų, grįžtant sustojama Leningrade ir Helsinky
CHICAGO - NEW YORK — SPALIO MĖN. 2 d. — kelionė 15 dienų be sustojimo Europoje
CHICAGO - NEW YORK — GRUODŽIO MĖN. 21 d. — kelionė 14 dienų — kalėdinė ekskursija

Dėl dolerio svyravimo pasaulinėje rinkoje kainos dar negali būti galutinai nustatytos, bet manoma, kad kelionė iš Chicago atsieis apytikriai \$1,000.00 asmeniui

Skubėkite registruotis, nes kaikurių grupės jau beveik užpildytos, o kitos labai sparčiai pildosi. Dalyvių skaičius grupėse ribotas, tad vėliau užsiregistruavusiems gali pritrūkti vietų.

Walter Rask - Rasčiauskas, pirmas pradėjęs organizuoti keliones į Lietuvą, tą darbą sėkmingai tęsia jau 11 metų. Jo ekskursijos tvarkingai suplanuotos ir visuomet vyksta sklandžiai.

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643

Telefonas: (312) 238-9787

Mūsų įstaiga taip pat paruošia kvietimus giminėms atvykti į Ameriką, teikia informacijas kelionių reikalais ir visus pasaulio kraštus, paruošia bilietus ir reikalingas visas.

MOTERŲ SKYRIUS

KAZIMIERAS BARĖNAS

Saladūno mirtis

Užkasėm senį Saladūną ir paliksim svetimam smėly. Pajuokaudamas skirstosi būrelis palydėtojų, užbėrusių kas žiupsnį, o kas ir kelis kastuvus žemės. Kažkas sauja atgniauzė neprinešęs prie duobės, tai ir smėlis išbėro ant krašto, ir dabar dėl to yra juoko. O man širdis sunki, lyg akmuo. Ne dėl to, kad jo sūnus su šeima seniai jau išsikėlė į Kanadą, o dukrė Amerikoje, taigi nė vienas artimas žmogus nepalydėjo. Ne dėl to net, kad Saladūnas ar ne pats verčiausias buvo visame Intrighame sugrįžti namo, o atsigulė ir sutrūnėdins kaulus svetur.

O sunkumas man širdį spaudžia, kad tas žmogus gyveno garbingai, bet mirtį pasitiko, turtum būtų buvęs iš tų pačių paskutiniųjų. Turėjo žmogus vardą, o dabar kiekvienas galės kalbėti apie jį, ką tik norės. Eina kalbos, kad senis girtas griuvo, prisitrenkė ir ligoninėje mirė.

Nebūtų taip sunku, jei nebūčiau Saladūno pažinojęs. Senis juk negėrė! Pasiūlytas paimti stikluoką, pastovėdavo. Pajuokaudavo, atsisakydavo ir nueidavo.

— Ką aš čia dabar, vyre, gersiui! — sakė ir jaunajam Drabišui, kai tas anądien kvietė senį prie savo stalo. — Šilčiau nebus, o linksminčis man nėra ko. Jūs, vyrukai, pinigų taip pat metot lyg į balą. Sunaudotumėt kam nors geresniam. Jei neturite, kur padėti, tai duokit man, aš su rasiu, vyre, jiems vieta.

Drabišis tada pastovėjo, palaukė, kol senis nueis, ir atsisėdė, ir šitaip visi darydavo, kai tik Saladūnas koki nors reikalu ar pasilgęs didesnio būrio tautiečių užsukdavo į Savišalpinę. Tą jo pasikalbėjimą su Drabišiu est girdėjęs pats savo ausimis. Tas senio atsisakinėjimas bent paragauti buvo plačiai žinomas Intrighamo lietuviams. Dar kol jis dirbo fabrike, tai dažniau sukiudavosi visur kur tik yra progos susitikti lietuvių, ir iš mažo savo atlygi nimo jis tvarkingai atseikėdavo savo duoklę toms organizacijoms, kurioms priklausė, ir toms rinkliavoms, kurių metu būdavo į jį kreipiamasi.

— Te, vyre, gal greičiau važiuosiu namo, — pats taip pat girdėjęs jį sakant, kai jam pakiso aukų lapą jau pen sininkui, nes Saladūnui kažkas atsitiko kojomis, dėl to ji nebegalėjo dirbti. Bet ir toks namie jis nelabai pasidėdavo. Lazdos padėdamas, dažnai atvilkdavo kojas pas mane. Lazda jį, rodos, suartinio su manim: abu luošiai, abū savom kojom reikalingi pagalbos, tik man rodos, kad jis lyg ir laimingesnis, nes turi dar abi kojas, nors ir sunkia pavaldomas.

Mačiau ne vieną kartą, kai jis, sėdėdamas mūsų vir tuvėje ir ką nors pasakodamas, žiūrėdavo į mano tas laz das ir į mano vieną tą koją ir net samšydavo žodžius ir sakinius ir tada nutildavo. Kartą šitaip bekalbėdamas a pie krūmelius, iš kurių atšokavo kiškis į dobičius, sekė aki mis mano koją ir lazdų judesius ir nušnekėjo be jokio są ryšio.

— ...šaudai tik čėzu, čėzu, vyre, žingsniai, atlervoja žiūriu — mina tiesiai į mane... — ir tada nutilo Saladūnas pamažu pakėlė galvą pažiūrėti į mano veidą, šyptelėjo aš taip pat šyptelėjau, ir tada jis tarė: — Tai neišejo pa saka, — o paskui lūktelėjęs: — Tai, vyre, žiūriu, kad i tau sunku su ta viena koja. Sakau, jei mūsų žmonės tau pesni būtų, o tai prageria milijonus, tai, sakau, kai sugrį šime, galėtume gražius namus pastatyti. Kas be ranko ar be kojos — tegu gyvena. Kai mes tiek daug prageriam tai užtekę visiems tokiems ir duonai ir apsilvkti būtų kuo

Tai buvo jo prasiveržimas, sukeltas mano lazdų i kojos, bet ne pirmas ir tikėjas, dar ne paskutinis. Ji nuolat savo galvoje statydavo smėlio pilis ir apie ja mėgdavo karštai kalbėti. Tiesa, šis dabar jau nusenęs mo kytojas dar pirmaisiais nepriklausomojo gyvenimo me tais patatydino tikrą pradinę mokyklą. Toks tikras i toks mielas buvo tas jo pastatas, kad jis ir dabar mėgdav kalbėti, kaip kietai jis laikėsis prieš švietimo ministerijo pareigūnus, kol plyta po plytos augo jo svajonė, ir koks trumpas buvo džiaugsmas, nes jį greit iš ten iškėlė į dides nę vietą, kuri jau turėjo mokyklą.

Senis Saladūnas išėjo svetur toks, koks buvo namie pilnas sumanymų, kuriems vykdyti jis, matyt, dėl senatvės jau nebeturėjo jėgos. Kalbėjo jis apie daugelį dalykų, bet viskas kalbom ir liko. Vyrai gėrė ir gers, dar gal ir šian dien, sugrįžė iš laidotuvių, o pinigų nebus nei tiems ligo tiems, kurie galų nesuduria su galais, nei tiems tėvams,

Teisės patarimai

Advokatė dr. M. Sveikauskienė sutiko atsa kyti į keleivio skaitytojų klausimus teisės reikalais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir at sakymus spausdinsime šiame skyriuje. Laiške reikia pažymėti, kad esate Keleivio skaitytojas.

Klausimus prašome atsiųsti tiesiog šio adresu:

Advokatė M. Sveikauskienė Attorney at Law.
Co-operative Bank Plaza
1864 Centre Street
Boston, Mass. 02132

Klausimas

Prieš kurį laiką mus ištiko skaudanti nelaimė. Pienininkas, kuris pristato pieną kaimynams, savo sunkvežimėliu užkliudė rogtes, kuriomis mūsų 5 metų dukrelė slidinėjo, ir ją smarkiai užgavo. Jai sulaužė dešinės kojos kaulą ir rankos nykštį. Be to, ir veiduką bei galvutę nukentėjo. Ji buvo visa subraižyta. Dukrelei teko išbūti ligoninėje ilgiau nei tvi savaites, ir dabar yra namie su sugipsuota koja ir su gipsuotu nykščiu.

Kai atsitiko nelaimė, pienininkas mums pasakė subėgusių kaimynų akivaizdoje, kad jis turi visokius didesnius draudimus, kad viskas būsiu mums sumokėta ir už mergaitės gydymą, ir kitokių išlaidų. Dabar mes susisiekiame su pienininko darbdaviu, ir jie mums ramiausiai pasakė, kad mes neturime jokių teisių iš jų eikalausti pinigų, nes mergaitė nukentėjo dėl jos pačios kaltės. Girdi, ji neturi teisės slidinėti gatvėje, kur automobiliai važiuoja.

Prašėme, kad jie mums būtų savo draudimo kompanijos vardą. Jie atsisakė. Jaki, ne jūsų reikalas, mes neturime draudimo kompanijos.

Mes patys turime Blue Cross ir Blue Shield, ir darumas sąskaitų bus apmoke ta, bet mums svarbus prin cipas. Jeigu ta kompanija turi draudimą, o juk ai yra pas mus privaloma, jitaip negalima automobilio egristruoti, tai kodėl jie atsisako mokėti? Vaiką suniai sužeidė, ir jie nori išsiukti iš viso šio reikalo velniui.

Jei mes pasiimsime čia ietinį advokatą, ar mes gausime juos priversti užmoėti ne tik už vaiko sužeidi va, bet ir už mūsų rūpesčius ir išgastį?

Motina

akarinėj Mass. valstijoje.

Atsakymas

Nors Massachusetts valstijoje įstatymai šioje srityje automobilių akcidentų sri ty) yra visiškai pasikeitę, nes dabar turime "no fault"

sistemą, t. y., tokią sistemą, kai nesvarbu, kas buvo "kal tas" ir kas "buvo nekaltas" automobilio akcidentų atve jais, — Tamstos dukrelės atveju bus taikomas "senasis" įstatymas dėl to, kad: 1) buvo "kaulo lūžimo" ir 2) medicininių išlaidų greičiausiai bus virš \$500.

Tačiau, kaip seniau, taip ir dabar tokiais atvejais, ku riais taikomas "senasis" įstatymas, draudimo kompa nija nėra atsakinga, jei jos apdraustasis, atseit vairuo tojas, nėra atsakingas. Be to, jei ir pasiseka įrodyti, kad vairuotojas buvo neat sargus (negligent), — drau dimo kompanija gali būti tos nuomonės, kad ir akci dento "auka", t. y., sužeis tas asmuo, savo paties el gesių yra "prisidėjęs" prie akcidento pasėkų (contribu torily negligent).

Tad advokatas, kuris at stovauja sužeistam asmeni niui, privalo ne tik įrodyti, kad draudimo kompanijos "apdraustasis" vairuotojas buvo "neatsargus", bet taip pat atremti draudimo kom panijos teigimą, kad pats sužeistas asmuo savo elge siu yra prisidėjęs prie nelai mingo įvykio pasėkų. Pav., Tamstų atveju, "jei Tamstų dukrelė beslidinėdama" už virto "žmogui ant kelio to kių būdu, kad jis, ir negreit važiuodamas, neturėjo pro gos laiku sustoti, — vairuo tojas galėtų būti "jury" (pri siekusių) pripažintas ne atsakingu. Tuo pačiu, jeigu vairuotojas pripažintas neat sakingu, — ir jo draudimo kompanija yra neatsakinga.

Daug žmonių mano, kad įvykus akcidentui, draudimo kompanija privalo apmokėti nuostolius. Tokiais atvejais, kuriais taikomas senasis įstatymas, reikia nepamiršti, kad, jei nėra "teisinės" at sakomybės, draudimo kom panija neprivalo nė cento mokėti.

Kai žmogui pasakoma, kad jo atveju nėra teisinės atsakomybės, jis dažnai pa sako: "bet aš žinau, kad jie yra apsidraudę". Tokia gal vosena yra visiškai neteisin ga. Žmogus gali būti užmu šamas eismo nelaimėje, arba būti taip sužeistas, kad jis užbaigs savo dienas invali do kėdėje, be to, jis gali tu rėti žmogą ir tuziną vaikų. — vistik, jei nėra teisinės at

kurie nepajėgia vaikų daugiau pamokyti, nei statyti jau ugrižus tiems namams, kuriuose gyventų tokie vienkojai, kaip aš, nes ir pats Saladūnas numirė, tai nebebus net kam kalbėti apie tokius nepasiekiamus dalykus.

(Bus daugiau)

(Čia spausdinama novelė paimta iš Kazimiero Barėno knygos "Atsitiktiniai susitikimai", kuri gaunama ir Keleivio administracijoje. Kaina \$2.50)

Antanas Rūkas

MANOJI ŽEMĖ

Pavasariais žiedai pražysta, ir kvepia žemė taip svaiginančiai, apsisuka galva jaunyste, tokia gražia ir taip kankinančiai.

Ateina vasara su auksu laukuos ir šieno pradalgėmis, kvatoji ir šauki iš džiaugsmo, kiekvieną beržą rankomis apėmęs.

Paskui ruduo: ir obuoliai, ir grūšios, ir atdūsiai jaunos mergytės, ir rūpesčiai senos močiutės, ir ima lyti, lyti, lyti...

O žiemą! Sidabrai pusnyčių ir tų žvaigždžių be skaičiaus! Lek, kiek žirgas įkabina, pusnyiais, lyg kalnais aukštaisiais.

Tai kaip man nemylėt to krašto, šitų aukšnių plotų? Už juos ne tik tą margą raštą, bet širdį jauną atiduotum.

sakomybės, draudimo kom panija nėra atsakinga nė vieno cento.

Patariu pasitarti su vietiniu advokatu. Ištyręs visas aplinkybes, jis galės Tamstoms pasakyti, kokia yra teisinė atsakomybė (liability) Tamstų atveju.

Beje, kartais, kai akciden to "auka" yra vaikas, kaiku rios draudimo kompanijos sutinka apmokėti gydymo išlaidas, nors ir nėra teisinės atsakomybės. Tačiau tai da roma vadinamojo good will vardu, o ne todėl, kad jos turi prievolę mokėti.

MIRĖ O. TERCIJONINĖ

Vasario 5 d. New Jersey valstijoje mirė Ona Putvinskaitė - Tercijonienė, gimusi 1899 m. spalio 9 d. Lietuvos šaulių sąjungos steigėjo Vlodo ir jo žmonos Emilijos Putvinskių šeimoje. Velionė Berlyne baigė Pestalozzi-Frebelio vardo vaikų darželių auklėtojų kursus ir, grįžusi į Lietuvą, įgytas žinias

uoliai naudojo praktikoje. 1921 m. ji su H. Ivanauskie ne organizavo šaulių vaikų darželių vedėjų kursus ir pa ti vadovavo Aleksoto (Kau no priemiesčio) vaikų vasa ro aikštelei. Ji buvo viena iš Lietuvos Vaiko draugijos steigėjų, tos draugijos vieno vaikų darželio vedėja, dėstė tos draugijos vaikų darželių vedėjų kursuose.

Šaulių sąjungoje dirbo nuo pat jos įsteigimo, ypač įsijungusi į sanitarinį darbą. buvo Kauro šaulių būrio moterų skyriaus pirmoji va dė, buvo išrinkta į šaulių moterų centro komitetą, dė

tė šaulių moterų kursuose, stovyklose, skaitė paskaitas suvažiavimuose.

Dar pažymėtina, kad ji su savo broliu Vytautu padėjo iššifruoti Nekrašų sode (Kaune) rastus slapčius peo viakų (Lietuvoje ruošusių perversmą lenkų) dokumen tus.

Ji nemaža rašė anuomet šaulių ir kitoje spaudoje. Y ra išvertusi ir knygą apie motiną ir vaiką.

Prieš kelerius metus ji ne teko savo vyro dr. Vinco Tercijono. Abu broliai žuvo Sibire.

Iš jos šeimos gyvi yra ir liūdi dukterys Aldona Rege lienė ir Giedrė Kulpavičienė ir sūnus Vincas, sesers Sofija Mantautienė ir Emili ja Putvinskaitė. Jiems reiš kiame gilią užuojautą.

DOMISI VELNIŲ RINKINIŲ

A. Žmuidzinavičiaus vel nių kolekcija yra atkreipusi ir užsienio dėmesį. Š. m. sau sio mėnesį Rytų Vokietijos savaitraštis Wochenpost a pie dail. Žmuidzinavičiaus surinktus medžio drožinius pasakojo skaitytojams ir rin kiniams skyrė visą puslapį. Jo pavadinimas: "Žmogus, kuris rinko velnius". (E)

26 SVARŲ KŪDIKIS

Irano sostinės laikraštis rašo, kad 32 metų iranietė pagimdė 26 su puse svaro berniuką. Tokio didelio svo rio kūdikio dar nė viena mo teris nebuvo pagimdžiusi.

Mano motina KRISTINA A. MILAUSKAITĖ

POŠKUVIENĖ - MILUVIENĖ, 84 m. amžiaus, Antana vičių globota, mirė 1972 m. sausio 5 d. Druskininkų li goninėje, o sausio 7 d. katalikiškai palaidota II-joj Va renoj, kur ji nuolat gyveno. Paliko Lietuvoje vyras Vin cas Milius ir 4 seserys: Liucija Norkūnienė ir Ona Nor kūnienė su šeima, visi Kruminių kaime, Juzė Žarkaus kienė su sūnumi ir Ieva Krasauskienė su šeima, visi Vil niuje, ir JAV-se dukrė Ona Adomonienė su šeima, sūnus John Poškus su šeima ir sesuo Antanina Valangevičienė, visi Worcester, Mass., ir dukrė Antanina Andriušienė, Easton, Pa.

Antanina Andriušienė

12 knygų už \$2

Juodojo pasaulio sukili mas, parašė Stasys Michel sonas, 127 psl., kaina \$2.00.

Tikra teisybė apie Sovietų Sąjungą, parašė J. Januš kis), 96 psl., kaina 50 centų.

Kunigų celibatas, parašė kun. Fox, 58 psl., kaina 25 centai.

Ar buvo visuotinis tvanas, 64 psl., kaina 25 centai.

Zemaitės raštai karės me tu, 126 psl., kaina 50 centų. Juozas Stalinas, 32 psl., kaina 25 centai.

Zalgirio mūšis, parašė dr. Daugirdaitė - Sruogienė, 24 psl., kaina 50 centų.

Socializmas ir religija, E. Vandervelde, 24 psl., kaina 10 centų.

Demokratinio socializmo pradai, (S. Kairio įvadas), 64 psl., kaina 50 centų.

Tavo kelias į socializmą, (Leono Blūmo), 35 psl., kaina 25 centai.

Socizmo teorija, (M. Fiserio), 74 psl., kaina 25 ct.

Socialdemokratija ir ko munizmas (K. Kauskio), 47 psl., kaina 25 centai

Atskirai sudėjus, jų kaina \$5.60, bet visos kartu par duodamos už \$2.

Ar skaitytos?

Atsitiktinio kareivio už rašai, Jono Januško atsimi karo laikų Europoje, 127 nimai iš Antrojo pasaulinio psl., kaina \$2.00.

Chicagos istorija, parašė Aleksas Ambrozė, 664 psl., gausiai iliustruota, kai na kietais viršeliais \$10, minkštais — \$8.

Rimai ir Nerimai, Vaiž ganto, 55 psl. kaina \$2.00.

KREGŽDUTĖ, I dalis (va dovelis), parašė A. Rin kinė, 119 psl., kaina \$2.75.

2VLGSNIS Į PRAEITĮ, K. Žeko, 476 psl., kai na \$5

KĄ LAUMES LEME Tai rašytojos Petronėlės Orinitaitės parašyti atsimi mai apie žymiąją poetę Sa lomėją Nerį, tiek daug kal bų sukelusią ir šiame žemy ne, 204 psl., kaina \$3.

PEILIO AŠMENYS, Jur gis Jankus, 3 veiksmų dra ma, 261 psl., kaina \$4.00.

Nardžio pulkas, Balės Vaivorykštės, kaina \$2.

Versmės ir verpetai, aki mirkų - straipsnių rinkinys praeities ir artimų dienų ak tualiais klausimais, parašė Bronys Raila, 351 psl., kai na \$5.00.

Mes valdysim pasaulį, L. Dovydeno atsiminimai, du tomai, I tomas 268 psl., II t. — 248 psl. Kiekvieno tomo kaina \$4.00.

Nemarioji žemė, Lietuva pasaulinės poezijos posmuo se, sudarė Alfonsas Tironis, 176 psl., kaina \$5.00.

Vietinės žinios

Kodėl uždarytas solariumas?

So. Bostone prie L gatvės paplūdimio dar majoro Curley laikais buvo įrengtas solariumas, kur galima buvo žiemą pasikaitinti saulėje ir nusimaudyti saltame ar pašildytame jūros vandeny.

Labai daug lietuvių tą solariumą lankydavo. Bet per paskutiniuosius trejus metus jis buvo daugiau uždarytas, negu atidarytas, gi šiemet — dar nė karto solariumo neatidarė. Ten vyksta kažkokie remontai, tik nežinia, kieno naudai: publikos ar kontraktorių? Jei tai būtų daroma publikos naudai, tai galėjo remontuoti vasarą, o ne žiemą, kada kaip tik jis turi būti skirtas naudojimui.

Majoras White turi specialų skundų skyrių. Jis įsteigė savivaldybės skyrius atskirose miesto dalyse, kuriuos pavadino "Little City Hall". Toks skyrius yra ir So. Bostone, 535 Broadway, telefonas 268-6466. Reikėtų paskambinti ten arba į paties majoro skundų skyrių ir paklausti: kada gi pagaliau solariumas bus atidarytas?

K-kas

Nieko ypatingo

Vasario 17 d. buvo So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos mėnesinis susirinkimas. Jame pagerbti du mirėnariai — Alfonsas Čekauskas ir Vncas Anesta, priimti 5 nauji nariai.

Fin. sekr. A. Druzdys pranešė, kad per sausio mėnesį pajamų buvo \$10.654, bet išlaidų buvo dar daugiau — mėnuo baigtas su \$855 nuostoliu. Mat, buvo išmokėta per \$2,000 valdybai už 1971 metų posėdžius.

Draugijos reikalų vedėjai J. Šilalini atsisakius, jo pareigas laikinai eina S. Griganičius. Ieškoma naujo vedėjo.

Draugijos kasmet rengiamas šurum burum bus spalio 15 d., o narių veteranų pagerbimas lapkričio 12 d.

Vasario 16 d. proga Amerikos Lietuvių Tarybai aukojama \$200.

Sekr. A. Matjoška paragino narius dalyvauti Lietu-

vos nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjime vasario 20 d. ir dosniai aukoti Lietuvos laisvinimo reikalui.

Pirmininkui neatvykus, pirmininkavo vicepir. L. Švelnis.

Iš skautų bendros sueigos

Bostono skautės ir skautai praėjusį sekmadienį turėjo bendrą sueigą, kurioje dalyvavo LSB vyr. skautininkas Petras Molis ir LB Bostono apylinkės pirmininkas Antanas Matjoška. Eilė aktyvesnių skautų ir skautėlių buvo pakelti į aukštesnius laipsnius, gi jaunesnieji, dar vė įžodžius, tapo tikraisiais skautais.

Gražus jaunimo būrelis sueigą užbaigė savo tradiciniu laužu ir vaidinimėliais. Buvo malonu stebėti tokį didelį organizuoto lietuvių jaunimo būrį. Tai tėvų ir skautų vadovų nuopelnas.

Buvęs

Londono studentų

kvartetas atvyks į Bostoną

Pirmą kartą Bostone girdėsime ir matysime Londono, Ont., studentų kvartetą "Rasa", kuris dalyvaus seniausių lietuvių radijo programų N. Anglijoje 38-je sukaktinėje talentų popietėje kovo 12 d. 4 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos III aukšto salėje.

Talentus rinks Ona Ivaškiene, Alicė Plevokienė, Elena Valiukonienė, Juozas Rentelis ir Gintaras Karosas.

Ta pati komisija atrinks ir geriausius šokėjus tuoj po Talentų popietės būsimajame gražuolės "Miss Lithuania of N.E." balijuje.

Visus kviečia į šį linksmą renginį

Steponas ir Valentina
Minkai

Testamentai

Išigykite teisininko P. Šulio parengtą leidinį "Kaip sudaromi testamentai". Tai labai naudinga informacijų knygelė norintiems sudaryti testamentą. Ten yra ir testamentų pavyzdžių. Jos kainą — \$3.00.

Nepriklausomybės šventė Bostone

Bostono lietuviai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo 54-sios sukakties paminėti susirinko sekmadienį, vasario 20 d.

Šeštadienį labai snigo, o naktį pradėjo šalti. Keliai nesuskubta pravalyti, todėl daug kas į minėjimą negalėjo atvykti. Tačiau nemaža So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salė buvo pilna. Nevienas nepabijojo atkeliauti net iš tolimesnių vietovių.

Minėjimas, kaip ir kitais metais, pradėtas vėliavų įnešimu, himnais, invocacija.

Po vietos Altos skyriaus pirm. Aleksandro Capliko atidaromosios kalbos Birutė Adomavičiūtė perskaitė majoro White deklaraciją, o Algis Lapšys — gubernatoriaus Sargent proklamaciją.

Latvių vardu sveikino Bostono Latvių s-gos pirm. inž. Juris Raudseps, o ukrainiečių — Husak Konrad.

Laiskais pasveikino estai ir sen. Brook.

Čia pastebėtina, kad šiemet nebuvo nei gubernatoriaus, nei majoro atstovų.

Pagrindinis kalbėtojas šiemet buvo buvęs Vliko narys, dabar SLA centro sekretorius Algirdas Budreckis.

Jis išryškino istorines sąlygas ir išorinius bei vidaus veiksnius, kurie nulemia tautos likimą. Ir mūsų tautos kultūrinis lygis, tautinė sąmonė ir laisvės ilgesys nuvedė ją į nepriklausomybę, kai tuo tarpu nepalankios išorinės aplinkybės vis stjoja mūsų laisvės pastangoms skersai kelio. Faktai rodo, kad, pasitikint tik didžiųjų politinių jėgų pagalba ar malone, nedaug galima tikėtis pasiekti, nes šių elgesys visada yra savanaudiškas. Prelegentas iškėlė ir užsienio lietuvių vaidmenį savo tautos likimui.

Reikia pažymėti, kad kalbėtojas buvo rimtai pasiruošęs ir sklandžiu žodžiu atitinkamai nuteikė klausytojus.

Priėmus rezoliuciją, surinkus aukas, išnešus vėliavas, buvo pertraukėlė ir po jos meninė dalis, kurią atliko Julius Gaidelio vadovaujamas sekstetas, padainavęs 6 dainas, ir Onos Ivaškienės vadovaujamas tautinių šokių sambūris, pašokęs 7 šokių.

Šia proga tenka pasigėrėti, kad sekstetas plečia ir savo repertuarą ir kelia dainos lygį, o nemažesnė pagarba priklauso ir sambūrio vedėjai Onai Ivaškienei, subūrusiai apie 60 abiejų lyčių lietuviškojo jaunimo.

Aukų surinkta \$3,527 (o pernai buvo \$3,152). Į tą su-

mą įeina vien inžinierių sudėti \$1,670.

Minėjimui pasikeisdami vadovavo Algis Lapšys ir Birutė Adomavičiūtė.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Vasario 26 d. 7:30 val. vak. Tarptautinio Instituto patalpose, 287 Commonwealth Ave., Bostono LB Kultūros klubo rengiamas "Vakaras su Birute Pukelevičiute".

Kovo 5 d. Baltijos ir Žalgirio tuntų Kaziuko mugė So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos III-jo aukšto salėje.

Kovo 12 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje St. ir V. Minkų radijo rengiama 38 m. sukaktuvinė talentų popietė ir "Miss Lithuania of N.E." gražuolės balius.

Kovo 25 d. 7:30 val. vak. dr. Česlovo Masačio paskaita "Poezija ir filosofija matematikoje" Tarptautinio Instituto patalpose, 287 Commonwealth Ave., Bostono. Rengia Bostono LB Kultūros klubas.

Kovo 26 d. Jordan Hall salėje Izidorius ir Vytenio Vasyliųų smuiko ir fortepijono koncertas.

Balandžio 9 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečiojo aukšto salėje Lietuvos radijo valandos Laisvės Varpo pavasarinis koncertas.

Balandžio 15 d., šeštadienį, skaučių Židinio vakarėnis su aktoriais J. Kelečium ir L. Barausku iš Chicago.

Balandžio 22-23 dienomis lail. Viktoro Vizgirdos kūrybių paroda Tautinės S-gos namuose, 484 4th St., So. Bostone. Parodą globoja Bostono LB Kultūros klubas.

DABAR ŽINOSIME

Šių metų žiemos olimpinės žaidynės buvo Japonijoje, Sapporo vietovėje. Ten dar prieš japonams apsigyvenant, gyveno šviesiaodžiai apskritų akių ainai, ir Sapporo miesto vardas sudarytas iš tų ainų kalbos sakinių "Sato poro petsu". Tai reiškia "Didelė išdžiūvusi upė".

Ontario provincijoje, Kanadoje, per metus medžiojo 150,000 medžiotojų su leidimais, o kiek dar buvo brakonierių, to niekas nesukaiciavo.

Pirmoji Amerikos mokslo draugija buvo "American Philosophical Society". Ji buvo įsteigta 1743 m. Philadelphiaje.

Newfoundland yra seniausiai apgyventas Šiaurės Amerikos kraštas. Tai Kanados provincija su St. John's sostine.

Kentucky valstija buvo pirmoji, kuri panaikino skolininkų baudimą kalėjimu. Tai buvo 1821 metais.

Anglijos karalius Edvardas I 1273 m. išleido įstatymą, draudžiantį Nottinghamo sidabro kalviams teršti orą akmenų anglių dūmais. Nusikaltusiems grėsė mirties bausmė. Kažin ką sakytų tas karalius šiandien dėl oro teršimo?

Baikalo ežeras Sibire yra vienintelis gėlo vandens ežeras, kuriame veisiasi gėlo vandens ruoniai.

Turtingi žmonės, kurie atlikdavo bausmę Bastilijos kalėjime (Paryžiuje), iki jo panaikinimo 1789 m. liepos 14 d. turėjo teisę laikyti tarnus, ruošti balius savo draugams.

Vasario pradžioje sukako 62 metai nuo Amerikos skautų organizacijos įsikūrimo. Dabar joje yra 4.5 mil. skautų.

Pirmas įstatymas, kuris tvarkė mažamečių vaikų darbą, Anglijoje buvo išleistas 1802 m. Tais laikais mokykla buvo prabangos dalykas, ją lankė tik turtingųjų vaikai, o eilinių žmonių vaikams mokėsi, sunkiai dirbdami fabrikuose ilgas valandas.

Tokio Japonijos sostinė tapo 1603 metais.

Surinko
A. Zamickas

Geri žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žodynas, V. Baravyko, 590 psl. apie 30,000 žodžių kainą \$6

Lietuvių-anglų kalbų žodynas, redagavo Karsavaitė ir Šlapoberskis, apie 27,000 žodžių, 511 psl., kainą — \$5.00

Lietuviškai anglų kalbos žodynas, Vilius Peteraicius, 11 laida, daugiau kaip 30,000 žodžių, 586 psl., kainą \$7.00

Ieškau žmogaus, kuris galėtų pas mane apsigyventi ir padėti prižiūrėti namus.

Pageidautina, kad turėtų savo mašiną pavaziuoti apsipirkti, nes miestukas yra atokiai. Duosiu pilną išlaikymą.

Rašyti:
Mary Sarpalis
611 No. Parkhill
West Frankfort, Ill. 62596

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujojo Anglijo iš stoties WLYN, 1260 ki lokikly ir iš stoties FM 101.7 mc., veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. dieną. Perduodama: Vėliausia pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

NENUSIMINKITE!

Galima pagelbėti sergantiems reumatu, rankų ar kojų skausmais, nutirpimu, jaučiant nuovargį. REE-LEEF RUB mostis daugumai pagelbsti. Užtikrinam pasėkmes, arba grąžiname pinigus. Sluokite \$5, gaustite vaistus su nurodymais.

ROYAL PRODUCTS
North Sta., P.O. Box 9112
Newark, N.J. 07105

Dviejų savaitių Ekskursijos į Lietuvą

Vyksta: BIRŽELIO 8, LIEPOS 13, RUGPILČIO 17 ir GRUODŽIO 21.

- Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų.
- Norintieji pratęsti savo atostogas ilgiau, galės aplankyti kitus jų pasirinktus Europos miestus.

Ekskursijos išvyksta iš

CHICAGOS, BOSTONO, NEW YORKO ir MONTREALIO.

Grupėse dalyvių skaičius ribotas—NESIVĖLUOKITE! Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į

Trans-Atlantic Travel Service

395 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764
Savininkė: Aldona Adomoniene

PRASYMAS

"Keleivio" administracija prašo gerb. skaitytojų, kurie keičia adresą, pranešiant naująjį adresą, neužmiršti parašyti ir senąjį. Nepamirškite parašyti pašto numerio — zip code.

TINKA DOVANOTI

EWAKENING LITHUANIA, 187 psl., kainą \$3.00.

Knygą parašė Jokūbas J. Stukas. Ji tinka skaitantiems angliskai ir norintiems susipažinti su Lietuvos praeimi ir dabartimi.

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma LIETUVA

informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, deda daug ir įdomių nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite įdomių skaitytojų laisvų skyrių, kuriame laukiame abipusių pasiskaitymų ir nuomonių kiekvieno visiems svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiškas mūsų šios laikraštis, ieškas naujų bendradarbių bei idėjų, visuomet atviras kiekvieno nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00

Adresas:

7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA—jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIONUS dolerių nariams.

SLA—didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes, SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA—jau turi daugiau, kaip tris su puse miliono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudes nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA—jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai. SLA—duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA—AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims. rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentinės apdraudės mokestis \$2.00 į metus.

SLA—kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:
Lithuanian Alliance of America
807 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

Uoliam fondo rėmėjui

VINCUI ANESTAI

mirus, jo dukrai Mildai Anestaitei gilia užuojautą reiškia

Amerikos Lietuvių Socialdemokratų S-gos
Literatūros Fondo valdyba

Mielam bičiuliui

VINCUI ANESTAI

mirus, jo dukrai Mildai gilia užuojautą reiškia

Walter Jonaitis

Mielam choro dalyviui

PETRUI NAVAZELSKIUI

skaudaus liūdesio valandose, netekus brangaus tėvelio, reiškia gilia užuojautą.

Choro vadovas J. Kačinskas
ir choro dalyviai-ės

Vietinės žinios

KAS DAR NEATLIKO SAVO PAREIGOS?

Jeigu kas svarbios priežasties buvo sutrukdytas dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo sukakties minėjime ir todėl neturėjo progos ten atiduoti savo aukos Lietuvos laisvinimo reikalams, tai gali padaryti dar ir dabar. Altos skyriaus prašomas Keleivis sutiko priimti aukas ir jas perduoti Altai.

Lietuvos vėliava prie miesto valdybos rūmų

Vasario 16 d. 12 val. Lietuvos trispalvė buvo iškabin-ta prie miesto savivaldybės rūmų. Vėliavą kėlė majoro pavaduotojas Sullivan. Jam pasiūlius, keičiant buvo giedamas Lietuvos himnas. Vėliavą pakėlus, Sullivan pasveikino gana didelį būrį susirinkusių. Altos skyriaus pirm. A. Čaplikas perskaitė majoro White Vasario 16-jai skirtą deklaraciją.

Vėliavos pakėlimas buvo nufilmuotas ir vakare parodytas TV 4-toje stotyje.

Inžinieriai minėjo Vasario 16-ją

Bostono inžinieriai visada susirenka prieš Vasario 16 Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo sukakties minėjimui. Šiemet jie tai padarė vasario 18 d. Tame susirinkime Eligijus Su-ziedėlis pasakė šiai progai pritaikytą kalbą, o Povilas Manomaitis padėkdamas ir savo žodį papildė gražiais gamtos vaizdais skaidrėse.

Minėjimo susirinkime inžinieriai sudėdė ir savo aukas. Šiemet jie suaukojo net \$1,670.

BIRUTĖ PUKELEVIČIUTĖ KULTŪROS KLUBE

Bostono LB Kultūros klubo susirinkimas bus ateinan-tį šeštadienį, vasario 26 d. 7:30 val. vak., Tarptautinio Instituto patalpose, —287 Commonwealth Ave.

Programoje — "Vakaras su Birute Pukelevičiute".

Birutė Pukelevičiūtė — aktorė, režisierė, rašytoja — atvyksta iš Chicago.

B. Pukelevičiūtė lankė dramos studiją, Kauno konservatoriją (fortepiono klase) ir studijavo germanistiką ir žurnalistiką VDU filosofijos fakultete Lietuvoje.

Vaidinti pradėjo Kaune Jau-najame teatre. Vėliau vaidi-

no Augsburgio liet. dramos teatre Vokietijoje ir Montre-alio liet. dramos teatre Kanadoje.

Tarp daugelio vaidmenų B. Pukelevičiūtė buvo Jurga K. Borutos "Baltaragio malūne" ir Sonka B. Sruogos "Milžino paunksmėje". 1957 m. ji režisavo eksperimentinį dailiojo skaitymo spektaklį "Baltaragio malūną". 1958 m. pastatė istorinę kroniką "Milžino paunksmę". Taip pat 1959 ir 1960 metais paruošė ir režisavo pirmąsias lietuviškų vaidinimų plokšteles "Baltaragio malūną" ir "Milžino paunksmę". Ji yra paruošusi ir pasakų plokštelių vaikams.

B. Pukelevičiūtė eiles pradėjo spausdinti 1944 metais. 1952 m. išleido savo poezijos rinkinį "Metūgės". 1956 m. jos romanas "Astuoni la-pai" ir 1970 m. "Rugsėjo šeštadienis" laimėjo "Draugo" romano konkurso premijas. 1961 m. ji laimėjo PLB jaunimo dramos konkursą su eiliuota pasaka "Aukso žąsis", kuri vėliau buvo paversta filmu.

Bostono LB Kultūros klubas kviečia Bostono ir apylinkių lietuvius ateinančio šeštadienio (vasario 26 d.)

vakarą praleisti su Birute Pukelevičiute.

Komp. Julius Gaidelis komponuos Birutės Pukelevičiūtės melodeklamacijai.

Buvo susirgęs A. Neviera

Albinas Neviera buvo pri-vertas porą savaitių pagu-lėti ligoninėje. Jis jau grįžo namo ir jaučiasi gerai.

Religinis koncertas

Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje kovo 12 d. bus religinis koncertas. Plačiau kitą kartą.

PRANEŠIMAS

Pranešame, kad patarnau-jame atsisakant su mokesčių įstaiga (Income Tax Service).

Mūsų įstaiga A.B.U. Real-ty yra 507 E. Broadway, So. Bostone (prieš Minkų gėlių parduotuvę). Ji atidaryta nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.

Mūsų įstaigoje yra užsire-gistravusių daug pajėgių namų pirkėjų. Norintieji namus pirkti ar parduoti prašomi kreiptis į mus telefonų ar asmeniškai

—Algis ir Bronius Uteniai—
A.B.U. Realty
Telefonas: 269-6198

FORTUNA FUEL CO.

470 ADAMS ST. QUINCY
(Just beyond the Hollow)

CITGO CLIMATIC HEATING OILS

OUR CUSTOMERS GET 24 HR. BURNER SERVICE

Golden Platter Parts Protection Plan

Complete forced hot water baseboard systems steam and hot water cast iron wet base boilers.

Over 40 years experience... Easy budget payment plans

CALL 773-4949 or 436-1204

AR TURITE NAUJAUSIĄJĄ

POEZIJOS IR PROZOS keturių autorių plokštelę?

Tai Pulgio Andriusio, Bernardo Brazdžionio, Antano Gustaičio ir Stasio Santvaro įkaltėta kūryba.

Šių plokštelių dar galima gauti Keleivyje. Kaina \$5.

Plokštelę neseniai išleido "Lietuvių Dienos".

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

169 Milbury St.

WORCESTER, MASS.

Tel. SW 8-2868

yra vienuolė oficiali įstaiga Worcester, kuri siūnia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai uceina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis. Vedėja B. Sviklienė

Telefonas: AN 8-2805

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

OPEDINIS OPTOMETRISTAS

Valandos:

Nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. Trečiadieniais nepriimama 447 BROADWAY South Boston, Mass

Ketvirtis & Co.

—JEWELERS—

Laikrodžiai-Deimantai

Papuošalai

Elektros Prietaisai

Rūpestingai taisome laikrodžius žiedus, papuošalus

379 W. BROADWAY

SOUTH BOSTON

Tel AN 8-4649

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder

49 Church Street

E. Milton, Mass.

Atlieku visus pataisymus, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamųjų namų ir biiznio pastatų, pagal Jūsų reikavimą. Saugkite visados iki 9 valandų vakaro.

Telefonas: 698-8675

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd

(RUDOKIUTĖ)

OPTOMETRISTĖ

Valandos:

nuo 10 ryto iki 6 vakaro Trečiadieniais — uždara 445 BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

321 Country Club Rd.

Newton Centre, Mass. 02159

Tel. 332-2645

E. KARDELIENĖS DAINŲ PLOKŠTELĖ

Keleivio administracijoje galima gauti Lietuvos operos solistės Elzbietos Karde-lienės įdainuotų dainų ir ari-jų plokšteles. Kaina \$6.00. Paštu nesieinama.

Laisvės Varpas

Lietuvių Radijo Valanda

Sekmadieniais 11-12 val.

AM 1,430 KC ir FM 107.9 MC

Vedėjas PETRAS VIŠČINIS

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

ATLAS PARCELS CO.

82 Harrison Street,

Worcester, Mass. 01604

Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, ap-avo, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigų ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigų, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsakytas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikviesti giminės čia pas save į svečius ar nuolatiniam apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsiiti-kinsite. Vedėjas A. Schyrinski

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

AND

TRAVEL INFORMATION

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS

siūnia betarpiškai

IS BOSTONO Į LIETUVĄ

ir kitas Rusijos okupuotas kraštus

Pristatymas greitas ir

garantuotas

Prekės parduodamos nuže-

mintomis kainomis.

Galima užsisakyti rublių

certifikatus, automobilius,

šaldytuvus ir pan.

Atidaryta darbo dienomis

nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.

o šeštadieniais

nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.

Kitomis valandomis pagal

sustatimą telefonu.

389 W. Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Tel. 268-0068

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

The Apothecary

LIETUVISKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

882 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6620

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sek.

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127

Skambinkite 268-2500

DABAR!

už 90 dienų įspėjimo indėlius moka **5½%**

už visus kitus indėlius moka **5¼%**

Nuo įdėjimo dienos — Kas mėnuo priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių. Bankas audarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalius.

Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš 210,000,000

Dažai ir Taisai

Namui iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS

220 Savin Hill Ave.

Dorchester, Mass.

Tel. CO 5-5854

Flood Square

Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA

628 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

TELEFONAS AN 8-4148

Benjamin Moore Dažai

Popieriaus Sienuis

Stiklas Langams

Visos reikmenys namams

Reikmenys plumbieriams

Visos galežinės daiktai

DRAUDIMO AGENTŲRA

Atlieka įvairių rūšių draudimus

Kreiptis senu adresu:

BRONIS KONTRIM

598 Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Tel. AN 8-1761

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVISKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtose salose, aplankyti giminės Lietuvoje ar juos atsikvies-ti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigų ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntinams (skaytes, megztinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminėms tik per

Podarogifts Inc. skyriu Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9—5

Šeštadieniais 8—12

393 West Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis